

436676

NAŠA LUČ

marec 1998, letnik 47, številka 3

mesečnik za Slovence na tujem

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik:

DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95.

Glavni urednik:

Janez Pucelj, München, Nemčija

Odgovorni urednik:

Ljubo Bekš, Ljubljana

Uredništvo:

Naša luč

Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana

tel.: 061/133-20-75

faks: 061/126-23-02

Uprava:

Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana,

tel. 061/313 241

NAROČNINA

(v valuti zadevne države):

Slovenija	2.500 SIT
Avstrija	240 ATS
Anglija	12 GBP
Belgija	720 BEC
Francija	120 FRF
Italija	34.000 ITL
Nizozemska	40 NLG
Nemčija	35 DEM
Švica	29 CHF
Švedska	150 SEK
Avstralija	28 AUD
Kanada	25 CAD
ZDA	22 USD

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali pa direktno na upravo. Tolarski žiro račun:

50101 - 603 - 401025, DRUŽINA, d.o.o.,

s pripisom za Našo luč,

devizni račun: Nova Ljubljanska banka d.d., 50100-620-133 900-27620-118911/5.

Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-147/94 z dne 23. 2. 1994 šteje Naša luč med proizvode, za katere se plačuje 5% prometni davek.

Oblikovanje: TRAJANUS, d.o.o., Kranj

Tisk: Tiskarna SCHWARZ, d.o.o.

Prva str. ovitka: B. Pavalec: Jurklošter

Druga str. ovitka: Z. Podvinski: Tinsko nad Zibiko

Tretja str. ovitka: M. Mošnik: Vrankso

Četrta str. ovitka: S. Vagus: Proti Ratečam

Reka pa teče in teče...

Pred časom je državni zbor (parlament) z večino glasov zavrnil pobudo dveh strankarskih veljakov SKD in SDS o lustraciji. Tako sta Lojze Peterle in Janez Janša s svojim predlogom pred zid postavila vso tako imenovano "demokratsko javnost", ki toliko časa ni bila pripravljena sprejeti dokumenta, ki bi javno obsodil delovanje komunistične partije v času pred drugo svetovno vojno, med njo in po njej. Razpravljalci, ki niso hoteli podpreti omenjenega dokumenta, so na ves glas javnosti sporočali, da pomladne stranke poskušajo s starimi "komunističnimi" metodami obsoditi ves tisti krvavi čas, ko je pri nas vladala revolucija komunističnega sistema. Govorilo se je celo o lovu na čarovnice, da nas pomladniki s tem svojim predlogom vračajo v srednji vek. Nekateri pa so celo trdili, da smo z osamosvojitvijo države že prerezali popkovo, ki nas je vezala na tisti kruti čas. Izid razprave in glasovanja je bil znan že vnaprej.

Kljub temu sta predlagatelja vztrajala naprej in kot kaže je njuno "trmoglavno" vztrajanje obrodilo sad - kar naenkrat se je pojavilo pet novih predlogov na isto temo.

Pri tem so največji zasuk napravili prav nasledniki nekdanje partije, to je ZLSD. V svojem predlogu so prvič javno spregovorili in obsodili čas revolucionarnih likvidacij, prevzemanje in vodenje enopartijskega in totalitarnega režima že med vojno, javno pa so obsodili tudi narazumljivo krute poboje po drugi svetovni vojni.

Takoj pa se poraja vprašanje, ali je to iskreno. Ko je omenjeni dokument prišel na dan, so mnogi iz njihovih vrst, v glavnem "prekaljeni borci" in verjetno tudi taki, ki so na neki način soodgovorni za omenjena dejanja, zagnali strašen vik in krik. Nekateri pa so celo javno izstopili iz njihove stranke kot na primer Lidija Šentjunc. Dobri poznavalci političnih razmer pa vedo povedati, da se ti nekdanji borci čedalje bolj zatekajo k lelinčičevi stranki.

Kako čudno se nam jasnijo kranjska vremena in še malo, pa bo vse ptičje perje dobilo svojo pravo barvo.

Vprašamo se lahko, od kje takšen notranji zasuk, od kje ta njihova zunanja metanoja (o notranji bi najbrž težko govorili, pa čeprav smo v postnem času).

Kaj si o tistem času misli demokratična Evropa, pa si lahko preberete v Resoluciji 1096, ki jo (1. del) objavljamo v Političnemu utripu v domovini na strani 14.

Kristjani smo povabljeni, da se v postnem času notranje spreobrnemo, da nas ne bo sram svojega načina življenja. Morda je klic slovenske sinode Izberi življenje eden izmed pravih izzivov tudi za nas same.

Pogovor z ljubljanskim bolniškim župnikom, g. Mirom Šlibarjem

“Od svojih vernikov dobivam veliko več, kot sem jim sam sposoben dati”

Za začetek nam prosim povejte, kaj vse se skriva za besedo bolniški župnik.

Župnik je navadno duhovnik na župniji in je odgovoren za določeno področje, ki je lahko večja ali manjša, mestna ali podeželska župnija, bolniški župnik pa je odgovoren za bolnike, ki so v dveh osrednjih bolnišnicah v Ljubljani. To je Klinični center in Onkološki inštitut. Vseh bolnikov je več kot 2000, tukaj je še 18 zgradb, kjer je zaposlenih okoli 7000 zdravstvenih delavcev. Kot bolniški župnik imam pravico in obenem prijetno dolžnost, da vsako nedeljo in zapovedan praznik darujem sveto mašo, skupaj s farani (bolniki, ki so trenutno hospitalizirani v prej naštetih ustanovah). Že 4 leta imamo svoj bogoslužni prostor v nekdanji učilnici v Kliničnem centru, 2 leti pa imamo že svoje župnišče na Trubarjevi cesti 82 ob cerkvi sv. Petra, kjer je bilo prej uredništvo Družine.

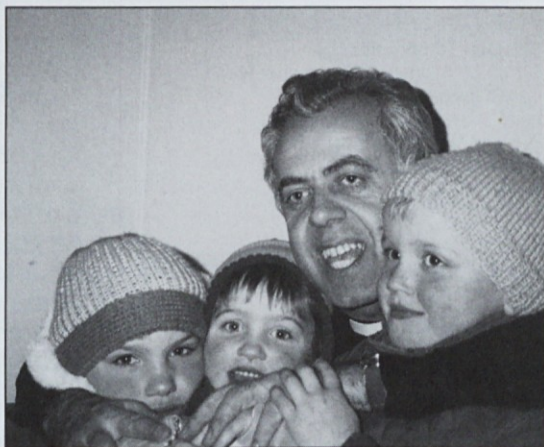
Koliko bolniških župnikov danes deluje v Ljubljani oziroma po vsej Sloveniji?

V Sloveniji sem edini bolniški župnik, 25 bolnišnic v Sloveniji pa duhovno oskrbujejo duhovniki iz župnij, v katerih so tudi bolnišnice. To pomeni, da župnik v Šempetru pri Novi Gorici duhovno oskrbuje bolnike, ki so v šempetrski bolnišnici. Tudi v Evropi poznamo zelo malo bolniških župnikov. V Celju deluje duhovnik lazarist Stanko Domanjko, ki ima na skrbi tamkajšnje vernike v celjski bolnišnici in v domu ostarelih.

Večino svojega časa preživim v bolnišnici, tam je moje delovno mesto. Ljudem sem dosegljiv prek prenosnega telefona, pri sebi vedno nosim odzivnik, tako da sem kljub odsotnosti iz župnišča vedno dosegljiv. Povezan sem z vsemi duhovniki v Sloveniji, ki duhovno oskrbujejo slovenske vernike po bolnišnicah.

Duhovniki, ki imamo na skrbi naše bolnike, se vsako leto meseca januarja srečamo tukaj v Ljubljani, kjer skupaj načrtujemo in usklajujemo svoje prihodnje delo.

Ali imajo vse slovenske bolnišnice urejene bogoslužne prostore?

Naša velika želja je, da bi imela vsaka bolnišnica urejen bogoslužni prostor. Moram priznati, da nam pri tem veliko pomagajo tudi z Ministrstva za zdravstvo. Mislim, da ni nobene ovire, da v katerikoli bolnišnici ne bi mogli imeti svete maše. Ponekod za to uporabljamo kar dnevne prostore, hodnike, v desetih bolnišnicah od petindvajsetih, kolikor jih je v Sloveniji, pa imamo že lepo urejene kapele. V teh kapelah se srečujemo mesečno, tedensko, v Ljubljani pa imam mašo vsak dan. Večja težava pa je z ureditvijo posebnega prostora, morda pisarne, kjer bi se duhovnik lahko v miru pogovoril z bolnikom.

Koliko vaši župljanov se zbira pri sveti daritvi?

V naši kapeli v Kliničnem centru se lahko zbere do 70 ljudi, če pa je potrebno, odpremo tudi vrata, in v tem primeru se nas zbere tudi prek 100. Med tednom k sveti maši redno prihaja okoli 30 do 40 bolnikov, ob nedeljah in praznikih pa je kapela nabit polna. Število vernikov pa je zelo odvisno od tega, kakšni bolniki so to, so to verniki, so bili ustrezno obveščeni... Dnevno se v ljubljanskem Kliničnem centru zamenja okoli 100 bolnikov, če pa vemo, da je v njem več kot 2000 bolnikov, potem lahko razumete, da dejansko ne morem poznati vsakega posebej in se vsakemu posebej tudi posvetiti. Moja velika želja je, da bi imeli več bolniških župnikov, ki bi lahko zadostno oskrbeli vse naše vernike.

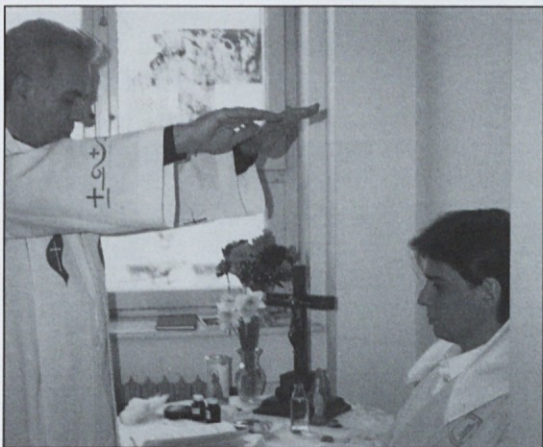
Prvo mašo v ljubljanski bolnišnici smo imeli za božič leta 1991. Kasneje smo imeli mašo ob nedeljah in za večje praznike. Leta 1994 pa je tedanji nadškof dr. Alojzij Šuštar blagoslovil našo kapelo.

Koliko časa ste že bolniški župnik in kakšen je odnos bolnišnice, kot ustanove, do vašega dela?

Kot bolniški župnik delujem že 13. leto. Nasledil sem že utečeno delo, ki so ga prej opravljali nekateri ljubljanski duhovniki. Vodstvo klinike je bilo že takrat naklonjeno našemu delu in v vsem tem času nisem z njihove strani doživel nobene neprijetnosti. Pri tem pa je tudi zelo pomembno, da se znaš kot duhovnik približati tako osebi kot bolnikom, se jim prilagoditi, jim prisluhniti in jih razumeti. Odnosi so dobri, na nekaterih oddelkih sem postal celo član zdravstvenega tima, zdravniki se večkrat posvetujejo z mano kot duhovnikom. V zadnjem času sem tudi v etični skupini, ki razsoja o nekaterih težkih primerih, o zdravljenju, o novih zdravilih...

Kaj vse mora storiti bolnik, da pride v stik z vami?

Najpogosteje me pokličejo po telefonu. Mnogi to storijo že pred odhodom v bolnišnico, svojo željo po srečanju z duhovnikom pa lahko tudi izrazijo prek zdravstvenih delavcev, večkrat pa me pokličejo tudi bolnikovi svojci. V bolnišnicah smo na vidnih mestih razobesili posebne plakate, s pomočjo katerih nas bolniki lažje poiščejo in z nami vzpostavijo prvi stik. Pri tem pa vam moram potožiti, da je v zadnjem času, ko so obiski bolnikov dovoljeni tudi čez cel dan, naše delo zelo oteženo. Za pogovor ali prejem zakramentov bi nujno potrebovali miren prostor, kjer bi se lahko v miru pogovorili drug z drugim. To pogrešam kot duhovnik, pa tudi bolniki in njihovi svojci.

Kako pa je bilo to urejeno pred demokratičnimi spremembami v Sloveniji?

Bilo je zelo zanimivo. Bolnik me je moral najprej poklicati, pri vratarju pa sem dobil posebno dovolilnico skupaj s posebnim listom, na katerem so bili zapisani vsi podatki o bolniku. Vratar me je zapisal v svojo knjigo, sam pa sem se z listkom odpravil v točno določeno sobo, k točno določenemu bolniku. Ko je bil obisk končan, sem listek in dovolilnico vrnil vratarju, ki si je zapisal točen čas mojega odhoda. V vseh teh letih pa smo se morali duhovniki nekako znajti. Spotoma si pogledal še v kakšno drugo sobo, obiskal še druge bolnike, tako da sem namesto enega obiskal tudi po pet bolnikov in je en tak obisk lahko trajal tudi po več ur.

Kako imenujete vaše vernike?

To so župljani in bolniki obenem. Pa to sploh ni pomembno, važno je, da z njimi ustvarim pristen človeški odnos. Morate vedeti, da so to včasih zelo občutljivi ljudje, v velikih stiskah in zato moraš biti še bolj pazljiv.

Koliko bolnikov obiščete na dan?

To vprašanje me vedno zelo razjezi. Ni toliko važno, koliko po številu sem jih obiskal, ampak to, koliko ur sem preživel z njimi. Včasih se pri nekom zadržim tudi po več kot eno uro, včasih pa je že pet minut preveč. Moraš biti zelo pazljiv in prilagodljiv. Tako, da velikokrat preživim v bolnišnici tudi po 7, 8 ali pa celo 12 ur na dan. Duhovnik je predvsem spremljevalec v bolezni, je tisti, ki se zna pogovarjati, predvsem pa zna poslušati.

Kako izgleda spremljanje bolnika v bolnišnici?

Za to delo bi najprej potrebovali veliko več duhovnikov, sodelavcev pa tudi laikov. Več sem v povezavi s tistimi, ki pridejo k maši, ti me velikokrat povabijo na obisk, srečamo se pred operacijo, sledim njihovemu okrevanju po operaciji itd.

Kakšne so vaše osebne izkušnje v vseh teh letih? Ste doživeli kakšno neprijetnost, ste bili kdaj nezaželeni?

V tej množici ljudi zdravstvenega osebja, bolnikov, se včasih zgodi tudi to, da nekateri duhovnika ne sprejmejo. Na splošno pa moram reči, da nimam slabih izkušenj. Bog mi je dal to sposobnost, naravni čut, da se znam ljudem prilagoditi. Ljudje kmalu uvidijo, da nisem vsiljiv, in s svojo dobronamernostjo velikokrat nago-

vorim tudi tiste, ki bi me drugače zavrnili. Moram priznati, da sem doživel zelo veliko lepih dogodkov, globokih osebnih izpovedi, na neki način lepih zadnjih ur. V zadnjih letih pa doživljam, kako globoko bolniki sprejemajo mašo v naši kapeli. Zdi se mi, da od mojih vernikov dobivam veliko več, kot sem jim sam sposoben dati.

Kako Slovenci sprejemamo srečanje s smrtjo?

Pri mnogih je smrt velik tabu. Danes predvsem starejši ljudje raje odhajajo v domove za ostarele, da se mlajši ne bi srečali z njihovim trpljenjem, da jih ne bi motili v njihovem vsakdanjem življenju, pri njihovi vzgoji otrok. Domovi so danes prepolni; nekateri pravijo, da če bi jih zgradili še enkrat toliko, bi bili še enkrat polni. Po drugi strani pa se med mladimi in drugimi dobro mislečimi Slovenci prebujata čut za drugega: Hospic, Karitas in druge dobrodelne organizacije.

Na žalost pa je problem viden tudi že v sami zasnovi naših bolnišnic. Arhitekti niso predvideli posebnih prostorov, kjer bi se ljudje lažje srečali s smrtjo, se skupaj s svojci poslovili od življenja. Na žalost se morajo domači v takih primerih poslužiti, čeprav se čudno sliši, kopalnice ali stranišča, da se v miru in dostojno poslovijo od svojega najbližjega.

Po drugi strani pa veliko težavo povzroča miselnost naših ljudi, ki duhovnika pokličejo šele takrat, ko je že prepozno. Zato smo lani izdali posebno knjižico z naslovom S posluhom za bolne.

Ali so vam odprta tudi vrata v slovenske zapore?

Zapori so res zapori in so trdno zaklenjeni. Delno oskrbo opravljajo duhovniki, ki so zadolženi za župnijo, v ka-

teri se določen zapor nahaja. To se dogaja zlasti med božičnimi in velikonočnimi prazniki, v zadnjem času pa v te ustanove počasi, a vztrajno vstopajo tudi sestre Matere Terezije.

Ali vaši župljani vedo za mesečnik Naša luč?

Najprej se ob tej priložnosti še posebej zahvaljujem uredništvu Naše luči za izvode, ki jih že kar nekaj let dobivamo brezplačno. Na razpolago so v kapeli Kliničnega centra. Nekaterim bolnikom, ki izrazijo svojo željo, pa jim vašo revijo prinesem tudi na oddelek. Mnogi so se prav tu seznanili z vašo revijo. V bolnišnici je Slovenija v malem, z vašo revijo pa postane tudi svet v malem. Bolniki so povabljeni, da molijo za vse tiste, ki skrbijo, da revija redno izhaja, v molitev pa so vključeni tudi vsi naši rojaki po svetu.

Ali ste se v bolnišnici kdaj srečali s katerim slovenskim izseljencem?

V teh letih sem se večkrat srečal s Slovenci, ki živijo zunaj meja matične domovine. Spominjam se pogovorov, njihovih izkušenj ter mnogih dobrih nasvetov. Mnogi so mi predstavili delovanje bolniških duhovnikov v tujini, kar mi je kasneje koristilo pri mojem delovanju.

Ne smem pa pozabiti na društvo Lipa iz Münchna, ki ga je do nedavnega vodil g. Gajšek. Društvo je pred časom darovalo kar nekaj svojega denarja, ki so ga zbrali na raznih prireditvah, za otroško kliniko v Ljubljani.

Dovolite mi, da se na koncu zahvalim vsem Slovencem po svetu za njihovo skrb, ki jo na tak ali drugačen način posvečajo našim bolnikom in pri tem podpirajo tudi delo bolniškega župnika.

Pogovarjal se je Ljubo Bekš

Bojim se povedati

“Veseli bom, če se boš oglasila po telefonu, še mnogo bolj pa, če mi boš poslala pismo,” je stric Tomaž potrepljal Sanjo po ramenu, ko se je poslavljala. To je bilo takrat, po novem letu. “Stric je staromodni, ampak vseeno zanimiv in zelo drugačen od drugih,” je pomislila Sanja, ko ga je hotela zvečer poklicati po telefonu. Ne da bi mu imela kaj posebnega povedati, ampak kar tako, kakor ljudje pač kdaj pokličemo koga, da ga razveselimo ali pa, da sebe olajšamo. Že je dvignila slušalko, potem pa jo je nekako negotovo položila nazaj, da jo je mami začudeno pogledala izza mize. “Si se premislila?” jo je pobarala. “Strica Tomaža sem hotela poklicati. Mislim, da bo bolj vesel, če mu pišem,” je Sanja pogledala mami. “Verjetno res, samo če ne bo pisma dobil šele po letu 2000,” je bila mami nekoliko pikra. “Ti, ti vedno vse...,” Sanja se je ugriznila v jezik in stavka ni dokončala. Toda mami je vedela, kaj je hotela povedati. “Si hotela reči, da vedno vse pokvarim, kajne? Kaj pa prejšnji teden, ko sem se s teboj učila kemijo vse popoldneve in še celo soboto ter nedeljo? A na to si pa kar pozabila? Takrat sem tudi jaz vse pokvarila, mar ne? Jaz se nisem učila. Jaz nisem znala v šoli. Jaz sem dobila cvek v šoli. Jaz...” “Mami, prosim, to si mi že stokrat povedala. Saj sem že popravila,” je Sanja prekinila mamino naštevanje. “Popravila si že, ampak ali sploh veš, koliko skrbi si mi povzročila, koliko težav in če se ne boš sproti učila, bo gotovo spet narobe...” “Ampak mami, že spet načenjaš,” je Sanja vstala in se napatila proti svoji sobi.

Sanja je v svoji sobi sedla na stol in se zazrla skozi okno. Zunaj je bilo temno. “Morala bi zagniti zaveso,” je pomislila. “Zakaj pa, saj ne delam nič takega, da bi se morala sramovati,” si je zamrmrala že bolj dobre volje. Stric Tomaž je tudi vedno tako rekel, ko je teta Pavla hitela zvečer zagrinjati zaveso. “Saj res, pisala mu bom,” je Sanja v isti sapi že vzela papir in pismo.

Kako naj začnem? Hm, zakaj je začetek vedno tako težak? Zakaj? Začetek pospravljanja? Sploh pa začetek učenja? Saj potem že nekako gre, potem ko se ogreješ, potem ko sploh več ne veš, da delaš, ampak v začetku. Če sem iskrena, je bilo tako tudi s kemijo. Če bi začela takrat, ko je bil še čas, bi bilo vse v redu. Toda nisem. In vprašala me je takoj naslednji dan, kot da bi vedela, kako je z menoj. Primazala mi je takšno enico, da se je v redovalnici gotovo poznalo skozi dve strani. In potem tista hoja domov. Kako naj mami povem, kaj se mi je zgodilo, ko vendar toliko pričakuje od mene? Jo že

vidim, kako se ji bo pogled razširil, kako bo neizmerno razočarana, kako se ji bo vse sesulo. Kako naj ji povem? Ali naj ji sploh povem? Toda, morda je vseeno bolje, da ji povem? Ne, potem bo razočarana nad menoj in žalostna in... In kot nalašč jo je mami takoj, skoraj še med vrati vprašala: “Sanča, si bila danes kaj vprašana?” “Ja, ne, niti ne,” ji nisem mogla povedati po pravici. Bala sem se, da bi jo prizadela. Toda kot da je mami nekaj slutila, je potem prišla v sobo, me gledala in se hotela pogovarjati. Jaz pa sem buljila v zvezek in postala narsršena: “Učim se, a ne vidiš. Jutri bom vprašana. Pusti me.” Takšno prikrivanje in sprenevedanje je potem trajalo ves teden. Neznosno je bilo. V soboto sem ji morala povedati. Nisem več zdržala. Bilo je hudo, ampak čutila sem takšno olajšanje, da bi kar poletela, pravo odrešitev.

Sanja je še vedno gledala skozi okno. Zdelo se ji je, da teh misli nikdar ne bo napisala stricu. In če bi jih? Kaj le bi rekel stric Tomaž? Seveda bi me razumel. No, res, tudi mami me je razumela. Stric pa bi na koncu verjetno še dodal: “Da, Sanja, težko je hoditi v dve šoli. V šolo, kjer se učiš kemijo in fiziko ter v šolo življenja, kjer se učiš ljudem gledati v oči in postati pokončen, zrel in odrasel človek.”

Jože Urbanija

Viharnik pod Kucljem

Pisma Efežanom, Filipljanom in Kološanom

Pisma iz ujetništva

Ta Pavlova pisma so nastala med letoma 53 in 56 po Kristusu. Pavel je bil takrat v zaprt v Cezareji ali v Rimu, zato se ta pisma imenujejo tudi **pisma iz ujetništva**. Vsekakor jih je pisal že zelo pozno, ko je bil že nekaj časa precej daleč od skupnosti, ki jih je ustanovil na svojih misijskih potovanjih.

Pismo Efežanom

Cerkev v Efezu, v Mali Aziji, je Pavel ustanovil v enem največjih mest tedanjega sveta. Tam so živeli tako Judje kot pogani. Težave so v efeški Cerkvi nastale zato, ker so hoteli Judje ne le obdržati navade judovske vere, ampak jih tudi razširiti na kristjane, ki so prestopili iz poganstva. Po drugi strani pa so se tudi spreobrnjenci iz poganstva še naprej **oklepali poganskih navad**. Zaradi tega je med njimi prihajalo do trenj, ki so tako narasla, da jim je Pavel, ko je za to zvedel, napisal pismo.

Kristus je stičišče stvarstva

Značilnost tega pisma je, da postavlja Kristusa v središče vsega. Na začetku je hvalnica Kristusu in v njej tudi utemeljitev, zakaj naj bi kristjani živeli skupaj, zakaj

naj bi bili kristjani eno, čeprav prihajajo iz različnih okolij in kultur. Središče vsega je namreč Kristus. Vera vanj zahteva življenje po njegovem zgledu. Po njem ni več ne Juda ne pogana, ampak smo vsi Kristusovi.

Pismo Filipljanom

Pismo Filipljanom je, kot pravi Pavel sam, nastalo v verigah. Pisal ga je Filipljanom, kristjanom iz Filipov v severovzhodni Grčiji. Vesel, ker dobiva dobre novice o Cerkvi v Filipih. Bogu se zahvaljuje za vernike, ker so **ostali zvesti Kristusu**, pa tudi za to, da napredujejo v veri. To mu je v tolikšnje veselje, da v pismu kar šestnajstkrat omenja, kako je tega vesel. Dejansko je to pismo spodbuda, da bi Filipljani še bolj spoznali Kristusa in da bi posnemali njegovo držo. V tem pismu spet naletimo na hvalnico Kristusu. V njej govori predvsem, kako se Kristus ponižuje, kako prihaja k nam, kako se učlovečuje, samo zato, da bi tudi mi postali med seboj polni spoštovanja, da bi drugega bolj cenili kakor sebe, da bi bila v nas ista misel kot v Jezusu.

Kristjani je zgled le Kristus

V tem pismu se Pavel ozira tudi na svojo preteklost, kateri odkriva, kako je bil prej prepričan in dosleden

Menihi, ki so prepisovali svetopisemske rokopise, so prve črke vsake knjige krasili z blestečimi barvami.

Ostanki perzijske prestolnice Persepolis nam dajejo slutiti njen nekdanji blišč.

farizej. Bil je na neki način popoln, ko pa je spoznal Kristusa, je vse, kar je bil, odpadlo. Ne rešujejo ga več njegova pravičnost, njegova svetost, njegova moralna dejanja, ampak samo **njegova čista vera v Kristusa**, ki je dejansko tudi zanj umrl in vstal. Pravi, da ga je Kristus osvojil, se ga dotaknil in mu ne da miru. Zato pravi: "Meni je življenje Kristus," nič več druge stvari.

Pismo gnostičnim Kolosom

Tudi pismo Kološanom je Pavel pisal iz zapora, in sicer mestecu Kolosi v Mali Aziji. V tem kraju so živeli večinoma Grki in Judje. Kot pri Efežanih so tudi tu želeli tako Grki kot Judje, ki so sprejeli krščanstvo, ohraniti svoje **stare navade**. Še večji problem pa je bil pojav gnosticizma - nauka, ki uči, da se človek lahko sam odreši z idejami in spoznanjem, ki jih sam pridobi. Kristus tako v gnosticizmu nima več vloge, ki mu jo daje evangelij in oznanilo apostolov, zlasti Pavla.

Pogansko praznoverje

Ena od težav kološke Cerkve je bil tudi **vpliv sinkretizma** tedanje dobe. Mnogi ljudje so bili povezani z različnimi gibanji, kakršno je bilo na primer češčenje angelov ali pa celo naravnih elementov. Slavili so zvezde in števila in od njih pričakovali rešitev. Kristus jim je bil le eden od takšnih elementov, še en bog med bogovi. Tako je bil tudi mnogim spreobrnjenim Judom Kristus sicer

pomemben, a še pomembnejša jim je je bila obreza in post.

Pavel svari in pojasnjuje

Na tako gledanje je Pavel želel odgovoriti in povedati, kakšna je resnično Kristusova vloga. Na začetek pisma spet postavi hvalnico, himno, v kateri gleda Kristusa kot pantokratorja, vsevladarja. Sredi bojevitega nadaljevanja, v katerem Pavel svari pred poslušanjem krivih učiteljev, ki v vero kološke Cerkve vnašajo zmedo in nemir, še enkrat zapoje hvalnico Kristusovi zmagi nad silami stvarstva. Ta Pavlov način oznanjevanja Kološanom jasno in nedvoumno izraža njegov odnos do Kristusa.

Pomen teh pisem v zgodovini

Ta pisma so bila vedno aktualna v Cerkvi, mogoče še najbolj v tem stoletju. Pismo Efežanom je pomembno predvsem v ekumenskem gibanju, gibanju za cerkveno edinost. Brez dvoma zato, ker govori o edinosti med kristjani samimi, pa tudi o edinosti, ki naj bi nastala v človeštvu. Apostol Pavel namreč pravi, da ni nihče zunaj Kristusa. Zelo aktualno je tudi Pismo Kološanom, saj vidimo, kako je svet v sebi razdeljen. Pavel v tem pismu **pokaže na povezanost v Kristusu**, je pomenljiva tudi za ljudi, ki delujejo na področju znanosti. Antropolog Thailard de Chardin je svojo vizijo odkrival in utemeljeval prav v tem pismu.

Pismo Filipljanom pa je danes gotovo pomembno za tiste krščanske skupnosti, ki želijo globlje zaživeti osebni odnos s Kristusom. V teh pismih je Kristus vedno živ, nikoli nismo zunaj njega, ampak vedno v njem. On je prostor, katrem se vedno najdemo v njem, in ne obrnjeno, ni nam ga treba iskati, on nas je že našel, se razodel in je z nami.

Iztok Kržič

Gnosticizem ali gnoza je skupno ime za splet sicer zelo različnih gibanj, vsem pa je skupen nazor, ki pravi, da ima svet dva raznorodna izvora; luč - duha in temo - materijo. Človek naj bi pripadal svetu luči, na katero pa je, bivajoč v svetu teme, pozabil.

Gnostiki (gnoza pomeni spoznanje) so menili, da so prišli do spoznanja, vnovične obuditve spomina na luč, ki ji človek pripada, in da se s tem spoznanjem človek lahko luči spet pridruži, se odreši.

Bratovščine

Začetki bratovščin segajo v 4. stol. Nastale so na vzhodu, in sicer v povezavi z molitvami za rajne. Na zahodu so se bratovščine razvile iz molitvenih zvez, s katerimi so se člani obvezovali moliti drug za drugega. Takšne molitvene zveze so bile v navadi zlasti med posameznimi redovnimi skupnostmi. Po njihovem zgledu so se nato oblikovala molitvena združenja med laiki, ki so bila navadno stanovsko urejena. Namen združenja je bil **povezati človekovo osebno pobožnost** z dobrodelnostjo po Jezusovi besedi: "Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili" (Mt 25,40). Največji razcvet so bratovščine doživele v visokem srednjem veku, ko so se pojavile tudi na Slovenskem. Med najstarejši bratovščini pri nas nedvomno spadata bratovščina Žalostne matere božje v Slovenskih Konjicah (1371) in krojaška bratovščina svetega Rešnjega telesa v Ljubljani (1399).

M. Kastelic, *Posobne bratovske bukvice* 1678

Bratovščine so imele pomembno vlogo predvsem pri oblikovanju vernosti slovenskega človeka. Na verskem in nravnem področju so bili člani bratovščin, in kasneje Marijinih družb in kongregacij, tisto močno jedro župnije, ki je s svojim zgledom in dejavno ljubeznijo do bližnjega krepilo versko in krščansko zavest med verniki. Člani bratovščin so bili izrazito občestveno naravnani. Njihov sedež je bil vedno v župnijski cerkvi, v kateri so imeli svoj oltar.

Krepili so versko in krščansko zavest.

Druga pomembna razsežnost dela bratovščin je bila njihova socialna naravnost. Mnoge bratovščine so namreč nastale zaradi socialne stiske ljudi ter so bile istočasno naravnane na tuzemsko in na posmrtno življenje. Prvi začetki bratovščin so povezani s človekovo smrtjo: kdo mi bo stal ob strani ob najpomembnejši uri mojega življenja, kdo bo poskrbel za moj dostojen krščanski pogreb, kdo bo zame molil po smrti in podobno. Tako so nastajale bratovščine (npr. Na križu umira-

jočega Kristusa, Žalostne matere božje, sv. Dizma, sv. Barbare), ki so svojim udom zagotavljale pripravo na odhod s tega sveta in trajno molitev po smrti. Te bratovščine so se širile zlasti ob množičnem srečevanju ljudi s smrtjo v času kužnih bolezni, lakote, povodni in potresov. Kmalu pa so svojo dejavnost razširile tudi na druga področja dobrodelnosti, kot so skrb za reveže, nega bolnikov in ostarelih, verski pouk in podobno. Največji razcvet so bratovščine doživele v času baroka. V poudarjenem češčenju Matere božje izstopa zlasti češčenje Brezmadežne. V tem času je opazna tudi težnja po centralizaciji bratovščin.

Osrednje vodstvo bratovščin so radi prenesli v Rim. "Bratovščina mati" je postala nadbratovščina, njej pa so se pridružile kot "hčere" bratovščine po posameznih škofijah oziroma župnijah in s tem postale deležne istih odpustkov in istih milosti kot "bratovščina mati".

Cvetoče življenje bratovščin so ustavile reforme Marije Terezije in Jožefa II. Marija Terezija je premoženje bratovščin podredila državnemu nadzoru, za ustanovitev novih je zahtevala vladno dovoljenje. Leta 1781 je Jožef II. letne dohodke bratovščin namenil šolskemu skladu, leta 1783 pa je vse bratovščine in Tretji red sv. Frančiška razpustil ter njihovo premoženje izročil verskemu skladu. Namesto ukinjenih bratovščin je uvedel enotno **Bratovščino dejavne ljubezni** do bližnjega, ki pa nikakor ni mogla prav zaživeti. V slovenskem prostoru so bratovščine spet zaživele šele v drugi polovici 19. stol., ko sta lavantinski škof Anton Martin Slomšek in ljubljanski škof Anton Alojzij Wolf začela na verskem področju sistematično odpravljati posledice jožefinizma in moralnega rigorizma. Prva polovica 20. stoletja je že bila v **znamenju Marijinih družb in kongregacij**, ki so poleg verske in socialne razvile tudi živahno družbeno in kulturno dejavnost. Njihova pomankljivost je bila morda v tem, da so postajale preveč ekskluzivne, da so živele v nekem namišljenem svetu in da so se premalo soočale z dejanskimi težavami vsakdanjega življenja.

France M. Dolinar

Svobodna Slovenija

Do večstrankarskih volitev in samostojnosti je svobodno-miseln in demokratsko čuteč Slovenec vedel, da živi **svobodna Slovenija** le med rojaki po svetu. Njihov tisk, ki je skrivoma prihajal do nas, kljub povsod navzoči udbi, nas je spodbujal, da smo upali sanjati o lastni demokratični državi. Prvega januarja je minilo pol stoletja, kar je v Argentini začel izhajati list Svobodna Slovenija (Eslovenia libre). Ob zlatem jubileju je urednik Tine Debeljak zapisal: "Naš cilj je bil, je in bo: svoboda in demokracija ter blagor naše skupnosti v Argentini, po vsem svetu in predvsem v Sloveniji." Ni nas malo v Sloveniji, ki znamo to plemenito prizadevanje rojakov po svetu ceniti in smo jim zanje nadvse hvaležni. Zavedamo se, da bo tudi Slovenija pod Triglavom res svobodna le, če se bomo za to trudili vsi, ki v srcu dobro mislimo.

Posebno priznanje je dal Sloveniji po svetu papež Janez Pavel II., ko je imenoval rojaka, torontskega nadškofa dr. Alojzija Ambrožiča, za kardinala. Tako je v častitljivem zboru, ki voli Petrovega naslednika, Slovenec. Ta je rosno mlad moral zapustiti domovino, ker se je odrekla krščanski civilizaciji, da bi uresničila nore Leninove in Stalinove sanje. Te dni sem na raziskovalnem delu v Londonu in stanujem v skromni Slovenski katoliški misiji, ki jo vodi požrtvovalni g. Cikaneč. Tako mimogrede zaznavam utrip in pomen te ustanove ne le za rojake v Britaniji, ampak tudi za Slovence od drugod.

Neverjetno, kako **človek na Zahodu kar vpija demokracijo**. Res je danes šok manjši, ko pridem na Zahod kakor takrat, ko sem hodil iz Jugoslavije. Vendar je razlika med demokracijo v Sloveniji in to na Zahodu očitna. O tem pričajo tudi zadnji politični dogodki v Sloveniji.

Januarja je vlada potrdila člane sveta (NKS), ki je zadožen za izvedbo šolskih programov. Čeprav se strokovnjaki ne strinjajo ne z zakonodajo ne z delom NKS-a, pa **vlada vztraja pri reformi šole, ne da bi pri tem upoštevala pravice staršev** do vzgoje otrok in pravice otrok, da dobijo vzgojo in izobrazbo, ki jim bo omogočala samostojno razsojanje in delovanje. Liberalci držijo šolo tako, kakor so jo prej komunisti. Zasebnega šolstva dejansko ne dopuščajo, čeprav šole obsto-

beh - javne in zasebne šole - zagotavlja izbiro in spoštovanje pravic staršev in otrok.

Drug primer, ki kaže, kako daleč smo od demokracije, se je zgodil, ko sta stranki komunističnega izvora (ZLSD in LDS) predložili vsaka svoj predlog, kako naj bi končali s komunistično preteklostjo. To preseneča, saj sta pred kratkim v državnem zboru zavrnila podobno pobudo krščanskih in socialnih demokratov. Zakaj ta nenaden zasak pri bivših komunistih, ko pa so prejšnji predlog zavrnilo z utemeljitvijo, da je bil komunistični režim v celoti vzeto dober in ni več kaj za obsojati in popravljati? Bodo mar zdaj tisti, ki so se pred tedni norčevali iz Janše in Peterleta, da lovita čarovnice, prav ta dva prepričevali, naj podpišeta njihovo izjavo, v kateri priznavajo, da je bil njihov režim do konca pokvarjen? Ne, toliko pošteni niso! **Bati se je, da se bo obsodba tokrat nanašala na žrtve komunizma**, ker so klonile pred njegovim nasiljem in ga prenašale toliko let. Kakor je razbrati iz naprežan dr. Spomenke Hribar v sobotnem Delu, bi naj bil za komunizem pri nas kriv nihče drug kakor Cerkev. Da bodo razprave tekle v to smer, napoveduje tudi izjava poslanca Jelinčiča, da bi bilo treba Bernikove volilce (skoraj 10 % Slovencev) pobiti. Nekaj dni kasneje, sta se Jelinčič in Kučan bratila v Dražgošah. Razumljivo, da si tako zaščitenega nasilneža tožilstvo ne upa postaviti pred sodišče, čeprav je očitno kršil ustavo. Koroški Haider in francoski Le Pen sta morala pred sodnika že zaradi veliko manj nestrpnih izjav, le pri nas je "borcem" in udbašem vse dovoljeno.

To pa ni vse! Posledica takega pomanjkljivega delovanja demokracije in pretečega obujanja revolucionarne arogance je slabo, **čedalje slabše gospodarjenje**. V začetku leta je vlado na to opozoril odbor direktorjev Mednarodnega denarnega sklada (IMF) iz Washingtona. V temeljiti analizi so med drugim zapisali: "Obnašanje, značilno za komunistično obdobje, je še vedno čutiti pri sedanji politični eliti. Narava (sedanje) koalicije in barantaško iskanje političnega soglasja zgolj otežujeta odpravo tega obnašanja."

V prvi številki Svobodne Slovenije leta 1948 je njen ustanovitelj Miloš Stare zapisal: "Laž in krivica pa sta vsakdanja hrana, s katero krmi režim še vedno zasušnjene Slovence." Danes, hvala Bogu, so morali komunisti in njihovi dediči opustiti teror, tako da noben Slovenec ni več suženj zaradi prisile. Kolikor še vedno nismo svobodni in v demokraciji, smo zato, ker nasedamo njihovim lažem in tiho prenašamo njihove krivice. Zato danes ni svobodna Slovenija kje daleč v prihodnosti, kot je to bilo pred pedesetimi leti, ampak je pri roki, če se ne bomo več pustili pitati z lažjo in krivico.

Drago Ocvirk

Kaj bogastva so predniki nam naši v culo zavezali, za ozare naših dni...

Slovenski kmečki človek je bil skoraj edini, ki je stoletja in stoletja varoval dediščino našega narodnega, kulturnega in duhovnega izročila. S tem je bistveno pomagal ohranjati našo narodno samobitnost. To veliko bogastvo, ki se je v preteklosti prenašalo iz roda v rod, nam daje v premislek vsaj dvoje.

Prvo je to, da je bilo življenje slovenskega človeka v preteklosti **kulturno bogato**, bogatejše, kakor si ga lahko predstavljamo danes.

Drugo pa je, da je v primerjavi z razgibanostjo in vsebinskim bogastvom najrazličnejših oblik praznovanja v prejšnjih časih naša doba neprimerno siromašnejša. Pospravljamo z vsem, kar nasprotuje razumnosti. To je sicer marsikdaj prav in potrebno. Toda za nami ostaja praznina. Sramežljivo ali celo posmehljivo omenjamo najrazličnejše praznovanje navade iz sredin, iz katerih prihajamo in jih še poznamo, pa so tako globoko zaznamovala vse pomembnejše dogodke življenja naših prednikov. Za vse to bogastvo naših prednikov pa sami še nismo **našli pravega nadomestila**. Velikokrat današnji človek še s tistimi maloštevilnimi prazniki in izrednimi dogodki življenja ne ve kaj prida početi.

Sodobna psihohigiena ugotavlja, da prazniki in praznovanja niso iznajdba lenuhov, ampak življenjska potreba človeških bitij. Šele pravo razmerje med delom in praznovanjem in šele smiselna vsebina praznovanja samega ali vsaj zdrava sprostitvev človeškega jaza ustvarjajo tisto duševno uravnovešenost, ki je osnova srečnega življenja. Za to preprosto pravilo so, kakor kaže, nagonsko vedeli naši predniki. Mi pa danes zaradi hitrega in poplitvenega načina življenja na to pozabljamo, zanemarjamo in ostajamo tako čedalje bolj siromašni. **Spoznavanje bogatega načina življenja** naših prednikov nam bo gotovo pomagalo do pravega spoznanja o ritmu dela in praznovanja ter o bistvu praznovanja samega.

Res je, da so nagle spremembe v načinu dela in življenja prelomile s preteklostjo. Res pa je tudi, da kulturni narod izročila svojih prednikov ne bo puščal popolni pozabi in izginotju. Koliko bogastva je spremljalo našega

človeka od pomladi do zime, od rojstva do smrti ter skozi cerkveno leto. To ni čustvena zanesenost, to je **spoštovanje izročila**, ki ga zase kdo lahko odklanja, ki pa vseeno ostaja del narodove kulturne dediščine. Že zato je vredno, da ga poznamo. In še več, ker je to naša samobitnost skozi tolkere rodove, je prav, da ga ohranjamo in iz tega živimo, da ga iztrgamo pozabi. Ni namreč vse od včeraj za staro šaro.

Mnogi narodi so že poskrbeli, da ohranijo potomcem **spomin na življenje njihovih prednikov**. In več kot to, trudijo se oživiti vse, kar je še mogoče za današnji čas. Tudi mi smo k temu poklicani, morda še prav posebej mi, ki živimo razstreseni sredi večjih narodov, da utrdimo in okrepiamo svojo lastno istovetnost.

Evropa postaja čedalje bolj družina narodov. Sem smo, zgodovinsko gledano vedno spadali in bili njen del. V to družino narodov doprinaša vsak narod nekaj svojega, zanj lastnega, razpoznavnega.

Tudi Slovenci se moramo vklapljati v to družino narodov z vsem bogastvom svojih talentov, ki niso od danes, ampak imajo svoje davne in bogate korenine v našem narodu. Tega bogastva ne smemo zakopati niti ga prodati za "skledo leče".

Bogastva ne smemo zakopati!

Življenje potrjuje, da so se Slovenci v evropskih deželah dobro držali, se ohranjali in celo napredovali povsod tam, kjer so razvijali in skrbeli za svojo istovetnost, zvestobo svojim koreninam in kjer je bilo razvito bogato duhovno življenje.

Če bomo Slovenci doma in po svetu dovolj duhovno močni, če si ne bomo rezali svojih korenin, oplemenitenih z bogastvom naših prednikov, potem bomo lahko največ prispevali k novi evropski družini narodov.

Razvežimo ponosno vse bogastvo, ki je v nas, ki so nam ga v polno culo kot dediščino zavezali naši predniki, da bi bile polnejše ozare naših dni. Za nas in za naše potomce, tako v domovini in po svetu...

In duhovno bogat ter blagoslovljen postni čas v pripravi na veliko noč Vam iz srca želim.

Vsem rojakinjam in rojakom - pristrčen pozdrav, posebej še vsem bolnim, osamljenim in ostarelim.

Vaš izseljenski duhovnik
Lojze Zaplotnik, župnik v Oberhausnu

Duh, ki ga Bog daje

Jezus je napovedal, da bo Sveti Duh po njegovem odhodu k Očetu vodil na prava pota Bogu poslušne ljudi. V triletni pripravi na sveto leto 2000 je letošnje leto posvečeno Svetemu Duhu. Predstavljamo vam izbor misli o izlitju Svetega Duha na Cerkev in posameznika. Razmišljanje izhaja iz duhovnih vaj, ki jih je imel pravkar imenovani dunajski kardinal **dr. Christopher Schönborn** leta 1996 za svetega očeta.

"Ko je bilo dokončano, kar je Oče naročil storiti svojemu Sinu na zemlji, je bil na binkošti poslan Sveti Duh, po katerem vedno znova posvečuje svojo Cerkev in v njem naj imajo verniki po Kristusu dostop do Očeta" (KKC 767). S tem je bila Cerkev javno oznanjena. Razširjanje evangelija med vse pogane se je začelo. Zbiranje ljudi v skupnost odrešenja je naloga, ki določa Cerkev v njenem bistvu za misijonarstvo. Po Kristusu je poslana vsem narodom, da bi vsi ljudje postali njegovi učenci. V tej nalogi ni nobene domišljavosti ali zapostavljanja drugih, je le zvestoba poslanstvu, ki ga ima od svojega Gospoda, potrjena s Svetim Duhom.

Sveti Duh je predhodnik vsake vere, prižiga jo, zbuja, vodi in usmerja. Cilj oznanila je privedi ljudi v življenjsko skupnost z Jezusom Kristusom. To je vsa notranja energija, naloga in cilj Cerkve: polna življenjska skupnost z Jezusom, ki naj jo dosežejo vsi ljudje. "Da bi pa mogli biti s Kristusom združeni," moramo biti najprej poslušni vodenju Svetega Duha.

Kako se to dogaja? Kako se nas dotakne Sveti Duh? Kako nam razodeva Kristusa?

Če se On ne dotakne srca od znotraj, tedaj nobena katehetska metoda ne zaleže nič. Apostolska dela nam predočijo, kako se je razširil evangelij v prvem času Cerkve pod vodstvom Svetega Duha, kako je On sam odprl vrata src evangeliju - ali kako jih je tudi zaprl.

Od začetka sveta je Duh nedeljivo združen z napovedanim Božjim Odrešenikom. Kakor Beseda, ki je bila Bog, tako je tudi Duh Božji isti Bog. V katekizmu najdemo katehezo, ki pojasnjuje prikrito navzočnost in delovanje Svetega Duha v vseh dogodkih od stvarjenja sveta do "polnosti časov". Ta razlaga pomaga brati Sveto pismo stare zaveze pod vidikom, kaj nam Duh Božji želi povedati z navdihnjenim besedilom o Jezusu, našem Odrešeniku. Vse je namreč naravnano nanj, ki ga želi Oče razodeti vsem, ker je v njem edina pot k večnemu življenju.

Kateheza stare zaveze se pri tem ne poslužuje zagnjenega govorjenja v prisposodbah, ampak se opira na dogodke kot na stopnice, po katerih so ljudje v zgodovini odrešenja čedalje bolj spoznavali božji načrt. Povsod v teh zgodbah je mogoče opazovati navzočnost in delovanje Svetega Duha, ki ljudem odpira oči za spoznanje božjega nauka. Čeprav ni imenovan, je pa vendarle vedno razpoznavno njegovo delo razsvetljevanja človeških src, ki naj rastejo iz spoznanja v novo spoznanje "vse Resnice". Pogosto se opazi tudi, kako je zavračanje Duha vzrok, da se ljudje vedno znova zgubijo v nemoči svojega lastnega poželenja.

Zato je tako značilen tisti Jezusov nastop 'na zadnji dan praznika', ko je stopil pred ljudi in kričal: "Če je kdo žejen, naj pride k meni, in naj pije, kdor vame veruje. Kakor pravi Sveto pismo: Iz njegovega osrčja bodo pritekli studenci žive vode." Tako je govoril o Svetem Duhu, ki naj ga prejmejo vsi, ki vanj verujejo.

Sveti Duh je, ki edini lahko vodi slovensko sinodo k resnično dobremu uspehu v korist Cerkve in našega naroda.

dr. Alojzij Ambrožič, kardinal

Med 20 novimi kardinali je papež Janez Pavel II. imenoval tudi Slovenca dr. Alojzija Ambrožiča, torontskega nadškofa. Novi kardinal se je rodil 27.1.1930 v vasi Gabrje v župniji Dobrova pri Ljubljani. Po vojni se je skupaj s svojimi domačimi umaknil na avstrijsko Koroško. Leta 1948 je

prispel v Kanado, kjer je bil l. 1955 posvečen v duhovnika. Torontski škof pomočnik je postal leta 1986, čez štiri leta pa ga je papež imenoval za torontskega nadškofa. Vseskozi je bil tesno povezan z našimi rojaki po vsem svetu.

Njegovega kardinalskega imenovanja se veselimo vsi Slovenci doma in po svetu.

Čestitamo!

Rekli so...

dr. Anton Stres, MAG 2/98

Govori se, da bo Cerkev po denacionalizaciji strašansko bogata, slišali smo tudi zgodovinarje, strokovnjake, pravnike - govorijo o novem fevdalizmu, cerkveni protinarodnosti...

Glede tega je ustavno sodišče v svojih razlagah in odločitvah stvari zelo dobro preštudiralo in se izreklo. Vsi Jelinčičevi očitki, ki so jih potem še nekateri novinarji, npr. Marjeta Šoštarič, ponavljali, kažejo, da ne gre za resnico, temveč za to, da se zganja gonja zoper Cerkev. Razčiščeno je, da je Cerkev javno koristna ustanova in da je do tega upravičena. Tu ne gre torej za zasebni subjekt, ki bi nekaj dobil za svoj dobiček.

To ni gospodarsko podjetje, temveč ustanova, ki bo tisto, kar bo dobila nazaj, uporabljala za ljudi. Dejansko vse to imetje ni imetje Cerkve, če s tem kdo misli na škofe in duhovnike. Škofje ne bodo hodili zaradi tega na Havaje na počitnice, ampak je to last slovenskih katoličanov. Teh pa je v tej državi kar nekaj. Prav to se pri nas premalo poudarja. Ko se reče pri nas Cerkev, se s tem misli na nekaj rdečeoblečenih gospodov. Cerkev smo slovenski katoličani. In to je naša last! S kakšno pravico bi lahko zdaj, recimo, ljubljanski nadškof podpisal neko stvar in s tem slovenske katoličane oropal nekaterih stvari in zaradi tega nanje naložil dodatno breme.

Na primer, da bi dal cerkveno imetje državi in nekaterim, ki bi se z njo okoriščali. Ne pozabimo, da so bile že predvidene in na pol ustanovljene koncesijske družbe za izkoriščanje teh gozdov. Hkrati bi to pomenilo, da bi dohodke, ki bi lahko iz tega prihajali, dejansko prevzeli nase znova slovenski katoličani. Oni bi bili s tem prizadeti.

Verniki so bili že doslej dovolj finančno obremenjeni. Danes je težko najti razpadajočo cerkev. 85 odstotkov slovenskih kulturnih spomenikov je v lasti Cerkev! In večina jih je obnovljenih. Vsekakor je bil levji delež obnove vedno na ramenih katoliških vernikov. Slovenska Cerkev je za to, da je lahko študirala svoje ljudi v tujini, da se je lahko lotila kakšnih večjih dejanj in da je lahko zgradila kakšno cerkev na novo v Sloveniji, morala v preteklosti redno beračiti v tujini. Tujina nam je pomagala. Mislim, da je sramota, da bi zdaj stvari, ki jih imamo, enostavno prepustili nekaterim laikomnežem, mi bi pa še naprej beračili v tujini. To ne gre.

Poleg tega sem že nedavno povedal tole: po slovenski šolski zakonodaji, kakor si jo je zamislil minister Gaber in jo tudi izpeljal, 85 odstotkov stroškov zasebnih šol pokrije država, 15 odstotkov pa šola, se pravi starši dijakov ali lastnik šole. Tri cerkvene gimnazije, ki so bile ustanovljene pred tem zakonom, so financirane še stoodstotno, druge ne bodo več tako. V naših javnih šolah pa nazorskega pluralizma ne bo, ker bo laicistična ideologija delovala po volji sedanjega ministra in sedanje liberalne stranke. To pa pomeni, da bo to spet neke vrste novo enoumje. Kajti tudi laicizem je ideologija. Edino dosledni pluralizem bi pomenil neko resnično alternativo temu, kar je bilo v preteklosti.

Zapisali so...

Diana Zajec, DELO, 3. 2. 1998

Kurati pri nas?

Pastoralna služba kopsrke škofije je s pomočjo ameriškega veleposlaništva v prostorih cerkve sv. Marka na Markovcu pripravila zanimivo srečanje z ameriškim vojaškim atašejem, polkovnikom Mikom Vroshem. Ta je s predavanjem o organizaciji, delovanju, nalogah in vlogi kuratske službe v vojski, tako v mirnem času kot na bojišču, dal iztočnico za številna vprašanja, aktualna tudi za Slovenijo oziroma za Slovensko vojsko.

Po besedah Miha Vrosha, ki je bil med drugim tudi med poveljujočimi v vojni v Perzijskem zalivu, je vloga kurata v vojski izredno pomembna. Ta namreč skrbi tako za versko kot za duhovno in moralno blaginjo vseh vojakov; kot klerik in kot častnik pa ima dve dopolnjujoči si funkciji. Po eni strani pooseblja verskega voditelja, ki vojakom ob vsakem času pomaga premagovati stresne situacije in iskati izhod iz duševnih, duhovnih stisk, z molitvijo, nasveti in zakramenti pa jim daje moč in podporo, da služijo svoji deželi čim bolj častno. Po drugi strani ima kurat kot personalni štabni častnik tudi vojaški čin, vendar ne poveljuje enoti - poveljuje zgolj svoji kuratski ekipi, ki mora v vojski izvajati popolno versko oskrbo. Kurat ima vedno svoboden dostop do poveljnika, zelo dobrodošlo in tudi nujno je njegovo svetovanje poveljniku v zvezi s krajevno kulturo, vero domačinov, njihovimi običaji. Prav slednje je v praksi po Vroshevih zagotovilih že ničkolikokrat pokazalo, da kuratska služba v vojski presega versko vlogo in se nemalokrat izkaže kot nepogrešljiv instrument poveljevanja. Ta pogosto pripomore k zavedanju, da je vojska pravzaprav skupek

posamičnih vojakov, ki lahko delujejo toliko bolj enovito, če je poskrbljeno za njihov blagor v vseh ozirih.

Ob tem je Michael Vrosh poudaril, da kurati, čeprav niso vojaške osebe, morajo poznati splošne vojaške veščine, še zlasti kako (pomagati) preživeti ob biološkem in kemičnem orožju. Orožja ne nosijo, zato imajo status nevojaške osebe; če pa bi morali odgovarjati zaradi morebitne nepravilnosti, pa bi se to zgodilo na vojaškem sodišču. Pomočniki kuratov pa so pravi vojaki in kot taki skrbijo tudi za zaščito prvih.

Glede na danes predstavljeno uradno mnenje vladnega urada za verske skupnosti, da je Slovenska vojska ne potrebuje kuratske službe, ker da imajo vojaki v prostem času dovolj možnosti, da sami poskrbijo zato, je Vrosh dejal: "O tem bo odločila slovenska vlada."

Naši komunisti so se znašli v nekem "drugem polčasu". Mogoče so v začetku privolili v demokratizacijo, toda potem so se vrnili nazaj k nekemu gorbačovizmu. Nimajo potrebe, da bi se od komunizma radikalno poslovili. Da bi to res lahko storili, je treba seveda najprej jasno povedati, da je to nekaj, česar ne bi smelo biti. In ta teorija o več resnicah, ki se pri nas stalno ponavlja - celo z najvišjega mesta - ima prav to funkcijo. Rečete: "Takrat je bil čas za to, zdaj je pa čas za to. Takrat smo bili pač taki, zdaj bomo pa drugačni." Toda jaz pravim: gotovo je čas za sprehod in čas za biti doma. Je čas, ko piješ kavo, in je čas, ko piješ čaj, ni pa nikoli časa, ko teptaš človekove pravice. Čas za teptanje človekovih pravic - tega časa ni! In če to delaš, se to ne bi smelo zgoditi. To je treba obsoditi. To ni samo nekaj drugačnega, je nekaj, kar ne bi smelo biti.

dr. Anton Stres

Stojan Žitko, DELO, 29. 1. 1998

Z vetrom v jadrih?

Zunanji ministri članic Evropske zveze so le še formalno potrdili tako imenovana partnerstva za pristop, ki jih bo EZ sklenila z vsemi desetimi srednje- in vzhodnoevropskimi kandidatki za vstop. Tudi s Slovenijo, s katero bodo stekla pogajanja čez dobra dva meseca. Naša država je dobila dokaj ugodno oceno evropske komisije o usposobljenosti in pripravljenosti za naslednje etape vključitvenega procesa in mora zdaj paziti, da ne bo izgubila dobrega vetra v jadrih.

To bi se lahko zgodilo, če bi še naprej zamujala pri potezah, ki jih bo treba potegniti doma. Kdaj bo državni zbor obravnaval tako imenovano strategijo vključevanja v Evropsko zvezo?

V Bruslju so nas pohvalili, da smo osnovni dokument, to je omenjeno strategijo, pripravili dobro in vsebinsko najboljše med vsemi kandidatki. Toda od njene posebne predstavitve v Bruslju sta minila dva meseca, odtlej pa ni bilo več slišati kaj posebno spodbudnega. Utegne se zgoditi, da si bodo to področje znova izbrale tudi stranke in začele tekmovati, katera bo javnosti v zvezi z EZ nalila več čistega vina. Problem pa ni čisto vino, temveč delovanje Evropske zveze in naše prihodnje mesto v njej. O slednjem je namreč še veliko preveč ugank. Očitno jih je ostalo dovolj celo po tistem, ko je lani naenkrat obiskalo Bruselj kar 18 slovenskih poslancev, v mesto pa na splošno kar radi prihajajo tudi drugi politiki.

Morda je za zdaj najbolj zanimivo, da so pridle v ospredje javne pozornosti nekatere druge teme, predvsem slovenski odnosi s Hrvaško in Avstrijo. Zdi se, kot da gre o Evropski zvezi glas, da je to šele tretjerazredna zadeva, o Natu pa vse od nesrečnega Madrida tako ali tako ni bilo veliko besed in jih tudi ne bo, dokler nas februarja ne bo obiskal generalni sekretar te vojaške zveze Solana. Presenetljivo je, da Slovenija še ni določila, kdo bo v kratkem vodil dolgotrajna in zapletena pogajanja z EZ. Osnovni problem je, da časa na splošno ni več na pretek. Naglo se namreč bliža konec marca, ko se bodo po dogovoru začela formalna pogajanja EZ z vsemi kandidatki, dva tedna kasneje še z najbolje pripravljenimi, znanje pa tudi ne pade z neba. Če bi nam spodletelo, bi bila to gotovo velika sramota, če že ne kaže reči "šlamastika".

Resolucija 1096

O ukrepih za odpravo dediščine nekdanjih totalitarnih komunističnih režimov

1. del

1.

Dediščina nekdanjih komunističnih totalitarnih sistemov je vprašanje, ki ga ni lahko obravnavati. Na institucionalni ravni ta dediščina vključuje (čezmerno) centralizacijo, militarizacijo civilnih ustanov, birokratizacijo, monopolizacijo in čezmerno urejanje s predpisi, na

ravni družbe pa sega od kolektizma in konformizma do slepe poslušnosti ter drugih načinov totalitarne misli. Težko je vnovič vzpostaviti civilizirano liberalno državo pod vladavino prava na tej podlagi, zato je treba stare strukture in načine razmišljanja odpraviti in premagati.

2.

Cilji tega prehodnega procesa so jasni: ustvariti pluralistične demokracije, ki temeljijo na vladavini prava ter spoštovanju človekovih pravic in različnosti. V tem procesu so pomembna načela subsidiarnosti, svobode izbire, enakih možnosti, gospodarskega pluralizma in transparentnosti procesa odločanja. Ločitev oblasti, svoboda občil, varstvo zasebne lastnine in razvoj civilne družbe so nekatera od sredstev, ki bi bila lahko uporabljena za doseg cilja kakor tudi decentralizacije, demilitarizacije, demonopolizacije in debirokratizacije.

3.

Nevarnosti v primeru neuspešnega prehodnega procesa je veliko. V najboljšem primeru bodo vladali oligarhija namesto demokracije, korupcija namesto vladavine prava in organiziran kriminal namesto človekovih pravic. V najslabšem primeru bi bila posledica lahko "žametna obnovitev" totalitarnega režima, če ne celo strmoglavljenje porajajoče se demokracije. V tem najslabšem primeru lahko novi nedemokratski režim večje države pomeni tudi mednarodno nevarnost za njene šibkejše sosedje. Ključ do mirnega sožitja in uspešnega prehodnega procesa je v doseganju občutljivega ravnovesja pri zagotavljanju pravičnosti brez iskanja maščevanja.

4.

Tako mora demokratična država, ki temelji na vladavini prava, pri odpravljanju dediščine nekdanjih komunističnih totalitarnih sistemov uprabiti proceduralna sredstva takšne države. Drugih sredstev ne sme uporabiti, saj potem ne bi bila nič boljša od totalitarnega režima, ki ga hoče odpraviti. Demokratična država, ki temelji na vladavini prava, ima na voljo dovolj sredstev za zagotovitev spoštovanja pravičnosti in kaznovanja krivih, vendar ne more niti ne bi smela zadovoljevati želje po maščevanju namesto po pravičnosti. Namesto tega mora spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine, kot sta pravica do pravičnega postopka in pravica do zaslišanja, ter jih mora uporabljati celo pri tistih ljudeh, ki jih sami niso uporabljali, ko so bili na oblasti. Država, ki temelji na vladavini prava, se tudi lahko brani pred vnovično oživitvijo komunistične totalitarne grožnje, saj ima na voljo zadostna sredstva, ki niso v nasprotju s človekovimi pravicami in vladavino prava ter temeljijo na uporabi tako kazenskega prava kot upravnih ukrepov.

5.

Skupščina priporoča, da države članice dediščino nekdanjih komunističnih totalitarnih režimov odpravijo s preoblikovanjem stalnih pravnih in institucionalnih sistemov, kar je proces, ki bi moral temeljiti na:

I.

načelu demilitarizacije, da bi zagotovili, da se konča militarizacija predvsem civilnih ustanov, kot je obstoj uprave vojaških zaporov ali oboroženih sil ministrstva za notranje zadeve, kar je značilno za komunistične totalitarne sisteme;

II.

načelu decentralizacije, še zlasti na lokalni in območni ravni ter znotraj državnih ustanov;

III.

načelu demonopolizacije in privatizacije, ki sta osrednji pogoj za vzpostavitev tržnega gospodarstva in pluralistične družbe;

IV.

načelu debirokratizacije, ki naj bi zmanjšala čezmerno komunistično totalitarno ureditev s predpisi in prenesla pristojnosti z uradnikov nazaj na državljane.

6.

Ta proces mora vključevati spremembo miselnosti (spremembo v srcu in duhu), katere glavni cilj naj bo odprava strahu pred prevzemanjem odgovornosti, nespoštovanja različnosti, skrajnega nacionalizma, nestrpnosti, rasizma in ksenofobije, ki so del dediščine starih režimov. Vse to naj bi nadomestile demokratične vrednote, kot so strpnost, spoštovanje različnosti, subsidiarnosti in odgovornost posameznika za svoja dejanja.

7.

Skupščina tudi predlaga, naj se kazniva dejanja, ki so jih posamezniki storili med komunističnim totalitarnim režimom, kazenskopravno preganjajo in kaznujejo v skladu z veljavnim kazenskim zakonikom. Če kazenski zakonik predvideva roke za staranja nekaterih kaznivih dejanj, je te roke mogoče podaljšati, saj gre le za vprašanje postopka in ne za vprašanje vsebine, vendar sprejemanje in uporaba retroaktivnih kazenskih zakonov nista dovoljena. Po drugi strani pa sta dovoljena sodni postopek in kaznovanje katere koli osebe za katero koli dejanje ali opustitev, ki v času, ko je bilo to dejanje storjeno, po nacionalnih zakonih ni pomenilo kaznivega dejanja, je pa veljalo za kaznivo v skladu s splošnimi načeli prava, ki jih priznavajo civilizirani narodi. Poleg tega v primeru, ko je oseba jasno delovala tako, da je kršila človekove pravice, trditev o delovanju na ukaz ne izključuje niti protizakonnosti niti individualne krivde.

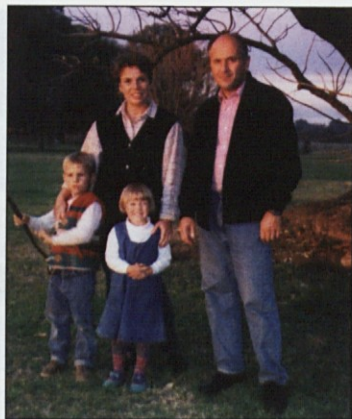

A N G L I J A

Januarja in februarja v Našem domu v Londonu ni veliko obiskovalcev. Zato pa je ta čas najprimernejši za tiste naše rojake, ki hočejo izkoristiti svoje bivanje v britanski prestolnici za študijsko poglabljanje, obisk knjižnic in knjigarn, za nakup strokovne literature za šole, fakultete ali kake druge znanstvene ustanove.

Tako je enomesečno bivanje v Našem domu (od sredine januarja do sredine februarja) izkoristil prof. **dr. Drago Ocvirk**. Zavzeto je študiral, predaval in iskal aktualno znanstveno literaturo za fakulteto. Poleg tega se je vključil v pastoralno delo naše misije, saj je za slovensko skupnost v Londonu kar nekajkrat maševal in pridigal. Pogosto je moral celo kuhati, saj dom nima svoje gospodinje, pri vzdrževanju hiše trikrat tedensko pomaga čistilka. Profesor je pri pripravi hrane pravi strokovnjak; celo največji sladkusi bi ga pohvalili.

Poleg njega so Naš dom v tem času obiskali še nekateri drugi visoki gostje. Z obiskom nas je presenetil **Lojze Peterle**, predsednik Slovenskih krščanskih demokratov. Tokrat je bil prvič v Našem domu. Z Igorjem Senčarjem, znanim krščanskim publicistom, se je v nedeljo, 25. januarja, udeležil slovenskega bogoslužja v kapeli Doma. Gosta sta ostala pri nas na kosilu in nadvse prijetnem in ustvarjalnem pogovoru. Upamo, da nas bosta še kdaj in kaj pogosteje obiskala.

Bernarda Fink-Inzko z družino

Naslednja dneva je pri nas bivala svetovno znana slovenska operna pevka **Bernarda Fink-Inzko**, žena avstrijskega veleposlanika v Sarajevu in zavednega Slovenca, Zdravka Inzka. V London je prišla zaradi priprav koncertnega gostovanja znanih londonskih glasbenikov pod vodstvom slavnega dirigenta Gardinera na Dunaju in v Salzburgu, nato še v Londonu, 5. februarja v veliki koncertni dvorani Barbican. Za tukajšnji koncert z izvedbo Haydnove maše, pri kateri poje Bernarda, nam je zagotovila brezplačne vstopnice.

Bernardinega obiska in kratkega bivanja v Našem domu smo bili zelo

veseli. Stanovalci in obiskovalci tega slovenskega katoliškega centra v Londonu smo se počutili počaščene zaradi tako imenitne, a hkrati tako pristno domače in slovensko skromne gospe - velike dame v svetu glasbene kulture. S svojo naravno lepoto in še bolj s svojo visoko kulturo srca nas je v resnici očarala. Hvala Bernardi Fink-Inzko za obisk Našega doma in naše misije!

Prijatelja STANKO BOLČINA in IVAN LAVRIČ - sedemdesetletnika

Pred kratkim sta kar dva naša londonska rojaka, zvesta člana slovenske katoliške skupnosti v Angliji, obhajala 70-letnico življenja.

Stanko Bolčina je bil rojen 9. novembra 1927 v številni, slovensko zavedni in globoko verni družini Franca in Franciške (roj. Černigoj) Bolčina iz Ajdovščine. V Anglijo je prišel po vojni vihri in komunistični revoluciji, ker se je hotel umakniti rdečemu režimu. Prek vojaških taborišč v Italiji in Nemčiji je 22. decembra 1947, star komaj 20 let, pristal na Britanskem otoku. Naj-

Stanko Bolčina – sedemdesetletnik v krogu svoje družine

prej je bil 3 leta zaposlen v rudniku premoga v južnem Walesu, nato pa je odšel v London, kjer je delal v raznih tovarnah pohištva; v začetku je stanoval kar v Našem domu. Leta 1966 se je poročil z ljubkim slovenskim dekletom, Reziko Zorko, doma iz Špitaliča pri Slovenskih Konjicah. Spoznala sta se, ko je delala kot "au-pair" pri češki družini v Londonu; ti so bili znanci Zorkinega očeta. Rezika je postala Stanku zvesta in skrbna žena. Kmalu sta si postavila topel in gostoljuben dom. Rodili sta se jima hčerki: Alenka (leta 1966, prav na Stankov rojstni dan), zdaj je zdravnica, in Valerija (1968), novinarka in trenutno zaposlena v Hong Kongu kot odgovorna urednica znane revije "Hong Kong Tatler Magazin".

Ivan Lavrič, Stankov prijatelj že iz mladosti, je bil rojen 4. februarja 1928 v Loškem Potoku na Notranjskem. Tudi Ivan je iz zelo verne in zavedne slovenske družine. Že v zgodnji mladosti je moral zapustiti domači kraj. Leta 1943 je odšel v Trst in se tam kasneje pridružil primorskim domobrancem. Ob koncu vojne pa je tako kot vsi drugi njegovi soborci odšel v Italijo. Po raznih tamkajšnjih vojaških begun-

Ivan Lavrič, sedemdesetletnik

skih taboriščih je naposled, prek Nemčije, prispel v Anglijo, prav tako kot Stanko, 22. decembra 1947. Prvih deset let je delal v rudniku v Walesu, nato je odšel v London in bil zaposlen tovarni. Tam je spoznal pošteno in globoko verno slovensko deklo, Bruno, iz Beneške Slovenije. Kmalu sta se poročila, si ustvarila dom v severnem Londonu in z gledno krščansko družino. Rodila sta se jima sinova Ivan (Johny) in Roman. Lavričeva družina je bila ves čas ena najzvestejših slovenskih družin naše katoliške skupnosti. Oče Ivan je že dolgoletni član župnijskega pastoralnega sveta slovenske katoliške misije za Vel. Britanijo. Sedaj, ko je že nekaj let v pokoju, pa mu je v največje veselje 4-letna vnučka, njegova sreča je žena Bruna in njuna krščanska družina ter njegovo zadovoljstvo, ko je v družbi svojih dobrih in zvestih prijateljev.

Sedemdesetletnikoma, Stanku in Ivanu, slovenska katoliška misija v Londonu, londonski Slovenci in rojaki iz Walesa in Anglije iskreno čestitamo k častiljivemu jubileju in jima želimo božjega blagoslova za zdravje, srečo in splošno zadovoljstvo v krogu svojih družin in slovenske skupnosti. Bog Vaju živi na mnoga zdrava leta!

Osmrtnica

Matija Zupančič se je rodil 11. septembra 1912 v Dečji vasi pri Trebnjem kot kmečki sin številne in verne Zupančičeve družine. Ob koncu vojne je moral zapustiti domovino z bratom Lojzetom in drugimi slovenskimi fanti. V Anglijo je prišel leta 1948, kjer se je zaposlil v rudniku. Nekaj časa je delal v Walesu, potem v Mansfieldu v srednji Angliji. Rudar je bil celih 33 let. Po dolgem bolehanju na srcu je umrl 21.

Matija Zupančič

decembra 1997. Od njega so se poslovili sestri in brat z ženo iz Slovenije ter veliko tukajšnjih sorodnikov, prijateljev in znancev.

Matija je bil ves čas zvest naročnik in bralec Naše luči. Čeprav se s slovensko skupnostjo zaradi bolehnosti in oddaljenosti ni dosti družil, je ostal z našo misijo v Londonu do smrti povezan z dopisovanjem in prek slovenskega tiska. Slovenska katoliška misija in rojaki, ki smo Matija poznali, ga bomo ohranili v lepem spominu. Njegovim sorodnikom in prijateljem izrekamo sožalje in zagotavljamo molitve za njegov večni počitek. Naj se spočije v Bogu!

*ŽPS slovenske katoliške misije
v Vel. Britaniji*

A V S T R I J A

DUNAJ

Slovenska skupnost "zaživi" ob nedeljah, občasno tudi ob sobotah, saj je vsako zbiranje med tednom zaradi obveznosti posameznikov

Skupinski posnetek pred Babičevim mlinom v Veržeju

skoraj nemogoče. Zato so vsi dogodki osredotočeni na konec tedna.

V nedeljo, 11. januarja, smo med sveto mašo poslušali oktet Koroški fantje. Prepeval nam je božične pesmi iz operete Pastirske igre, ki je prav tako nastala na Koroškem. Z lepim petjem in kulturnim doživetjem smo zaključili božični čas cerkvenega koledarja.

Čprav so se začele v cerkvenem letu navadne nedelje, pri nas temu ni bilo tako. 25. januarja smo imeli v gosteh znameniti **mešani pevski zbor Cantemus iz Kamnika**. Zbor je nosilec petih srebrnih plaket, ki so jih prejeli na tekmovanju pevskih zborov v Mariboru. Sestavljajo ga večinoma mladi, vodi pa jih profesor glasbe, g. Janez Klobčar. Med sveto mašo so peli Misso seraphico in še nekaj lepih božičnih pesmi. Na orgle jih je spremljal Sebastjan Vrhovnik. Po končani maši so se nam simpatični pevci predstavili še s krajšim koncertom. Njihovo izvrstno izvajanje smo nagradili z navdušenim ploskanjem.

S prijetnimi gosti smo se poveselili še v dvorani, kjer smo jim pripravili zakusko. Pevci so prispeli na Dunaju že v soboto zvečer in peli v Karlovi cerkvi, nato pa prenočili v prostorih Slovenskega pastoralnega centra.

V soboto, 24. januarja, je g. župnik Štekl pripravil članom župnijskega sveta prijetno presenečenje. Povabil nas je na zanimivo potovanje skozi stoletja armenske kulture. Obiskali smo namreč samostan mehtaristov na Dunaju. Red je ustanovil leta 1701 v Carigradu Mechtor Sebaste. Ustanovitelj reda takrat gotovo ni slutil, da bo kot opat in ustanovitelj tega katoliškega reda menihov postal nekoč ena od najpomembnejših osebnosti armenske kulturne zgodovine. Red si je namreč poleg osnovnega verskega poslanstva zadal primarno nalogo zbirati in ohranjati kulturne vrednote in izročilo armenskega ljudstva.

Mehitaristi so se naselili na Dunaju v letu 1810 z dovoljenjem takratnega avstrijskega cesarja Franca I.

V svojem samostanu hranijo prave zaklade armenske kulturne zgodovine. Njihov muzej obsega bogato knjižnico, v kateri se nahaja 2600 dragocenih armenskih rokopisov, nekaj celo iz 9. stoletja, ter 130.000 del v armenskem jeziku. Ogedali smo si zbirko dragocenih slik, preprog, mašnih rekvizitov, kovancev, keramike in še veliko zanimivih zgodovinskih predmetov. Mehitaristi imajo že od vsega začetka bivanja na Dunaju svojo tiskarno, znani pa so tudi po znamenitem zeliščnem likerju, ki je prijazen in zdravilen želodcu in srcu. Z njim so nam takoj na začetku našega obiska gostoljubno postregli. Skozi samostanske prostore in muzej nas je spremljal in ljubeznivo vodil pater Georg Apkarian. Njegova razlaga je bila prežeta z ljubeznijo do zbiranja umetnin in do domovine, daljne Armenije.

Za prijetno kulturno poživitev tega sobotnega popoldneva v imenu vseh udeležencev iskrena hvala tako

Takole smo na Dunaju pripravljali oltar za zahvalno nedeljo.

mehitaristom, kakor tudi našemu župniku, pobudniku tega srečanja.

Lep pozdrav z Dunaja
Darja B.

B E L G I J A

CHARLEROI-MON-BRUXELLES

V Marcinelu je 16. januarja v 95. letu starosti umrla **Terezija PIRNAT**, roj. Prezelj. Rodila se je 1. oktobra 1903 v vasi Ravne pri Cerknem. Ob lepi udeležbi slovenskih rojakov in rojakinj ter domačinov smo imeli 19. januarja pogrebno sveto mašo v župnijski cerkvi Notre-Dame des 7 Douleurs v Marcinelle-Villetteu. Slovenska molitev jo je spremljala v cerkvi in na pokopališču.

Pokojna Terezija je vsa leta življenja v Belgiji rada zahajala v slovensko družbo, se udeleževala tako slovenskih maš v Charleroiu kot skoraj vseh slovenskih prireditvev v Gilly-Haiesu. Z nami je dvakrat poromala v Lurd (leta 1975 in 1977). Ni manjkala niti na slovenskih romanjih po

Terezija Pirnat

(Maasmechelen) Učiteljica Anica Kos (druga z desne) z učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika na zadnji šolski večer

Belgiji. Rada je prebirala Našo luč, pa tudi druge časopise in revije.

Naj počiva v miru na pokopališču v Marcinelle-Cazieru. Njeni hčerki Mariji, zetu Rogerju Masuiju ter drugim sorodnikom, še posebej v Sloveniji, naše krščansko sožalje!

F R A N C I J A

PARIZ

Kratko razmišljanje ob nekaterih stvareh, ki se dotikajo skupnega življenja Slovencev v Parizu in okolici. Vsak si ustvarja svoj pogled in zaključek, kot ve in zna. Vsak si misli, da ima samo on prav. Morda je res, a življenje v času in prostoru nam govori popolnoma drugače. Prav v skupnih razmišljanjih si lahko pomagamo v vsem. Poglejmo samo, kako je, kadar med nami kosi "smrt". **Kdo nam priskoči na pomoč** in kdo se vključuje v skupno molitev za pokojne, če ne kristjani, ki se zavedamo, kaj smo, kaj bomo

in kam gremo z našim delom, molitvijo in dobroto. Kdo lahko stisne roko bolniku, ki leži v postelji in pričakuje stik srca s srcem, ki bije in čuti isto, kako imamo potrebo drug po drugemu. Kdo mora dati spodbudno besedo drugemu, ko je v stiski, če ne kristjan, ki ve, kaj je njegovo poslanstvo. Kdo sme spregovoriti ob odprtem grobu materi, ženi, bratu, sestri ali otrokom in prijateljem in znancem, če ne oseba, ki se zaveda, da bo njegovo prepričanje še vedno klilo v strtih srcih in sušilo solzen in žalosten pogled v upanju vere in življenja. **Premislimo te zgornje besede** in se spet vključimo v skupno delo, molitev in kulturno delovanje, da nam bo življenje na tujem lepše in bolj veselo. **Vsak naj pogleda v srce** in naj se strezni, saj samo v skupnem delu, molitvi in daritvi začne cveteti ljubezen, ki je vir veselja in notranjega zadovoljstva. Kot duhovnik se zavedam, da so moje sposobnosti krhke in mnogokrat omejene zaradi prehitrega odločanja, ki je nujno v življenju. Naše skupno življenje bi bilo nov polet k Njemu, če bi se znali drugače spor razumevati, skupaj živeti in ne vse že v sami klici

uničiti s pretiranim negodovanjem, kaj smo, kaj so ter kakšni bi morali biti drugi, sam pa ne vidim, kakšen bi moral biti v sebi. Zunanost in notranja zaljubljenost v samega sebe je največji sovražnik ljubezni do sebe in bližnjega. Vsak ima prav, a vsi skupaj bolje vidimo, kakšni bi morali biti in kakšni smo. **Slovenci po svetu bi morali biti bolj strpni**, da bi drugi narodi videli v nas vzor Cerkve, naroda in kulture. Za nami je Prešernov dan. Spomin na velikana pisane slovenske kulture in poezije. Če se je slovenski narod ohranil v času in zgodovini, je zasluga prav mož in žena, ki so delovali, pospeševali slovensko misel, da smo narod, ki ima svojo zgodovino, kulturo in vero. Dragi rojaki po svetu! Naj se vsak izmed nas vsaj zaveda, da je Slovenec od rojstva do smrti in še čez. **Ne smemo jokati**, da smo majhni, da nič velikega ne pomenimo v svetu. Vsa naša razsežnost se vrti, da smo mi zunaj nekaj več in da nas ljudje doma gledajo samo kot nekaj, kar je tuje-ga na telesu slovenskega naroda. Slovenci smo tudi mi in bi morali ostati, kjer koli bivamo po deželah, celinah in med narodi. Naša narodnost bi se morala prikazovati v luči, da smo pravi Slovenci. Kjer koli je in bo naš grob, tam je še vedno pogled in bitje slovenskega srca. Ne

bodimo hlapi tujim velikim narodom, ampak živimo tako, da bodo drugi v nas priznavali in odobrvali, da smo narod!"

Sestra VENCESLAVA ALBINA FOŠI (1913-1998)

Iz Lurda je prišla vest, da nas je zapustila sestra Venceslava, zelo znana med Slovenci v Franciji in po svetu. Njena zibelka je tekla v Vremah na Primorskem v družini Foši. Oče Jakob in mati Ivana Fuk sta z veseljem in vernim srcem vzgajala svoje otroke v duhu Cerkve in slovenske zavesti. Rodila se je 24. oktobra 1913 med vernim ljudstvom s čutom za dobra dela. To se je že videlo pri Venceslavi, ki je z veseljem in misijonsko miselnostjo stopila v kongregacijo Pomočnice vernih duš v vicah, danes bolj znane kot Sestre pomočnice. Noviciat in prva leta redovniških let je preživela v San Remu, po vojni se je zatekla v Francijo. Najprej jo je red poslal delovat blizu Pariza, kjer je pridno delala med ubogimi in bolnim. Nato je bila poslana v Lille, od tam v hišo v BLANCHELANDE v Normandiji. Spet je odšla v Lill in končno je bila dodeljena za delovanje v Lurdu. Leta 1966 se je vključila v mednarodno delovanje med romarji, ki so prihajali z vsega sveta. Najbolj je bila vesela, kadar je srečala pri lurški

Del slovenskih sester iz skupnosti Notre Dame de Sion

votlini kakega Slovenca in se z njim pogovorila v pristni primorščini. Vedno je bila nasmejana in vesela, ker se je dobro zavedala, kakšno milost ima, da živi blizu nje, ki jo je ljubila in vodila vse življenje. Leta 1991 je zbolela in bila poslana v Toulouse na zdravljenje. Sedem let je bila priklenjena na bolniško posteljo. Veliko je molila in darovala svoje trpljenje za dobro drugih. Bog ji je vzel znanje vseh jezikov, ki jih je govorila, a ji je dal milost, da je še vedno lahko govorila v materinem jeziku, in to do konca svojega življenja. Materini jezik je edino bogastvo, ki ga človek lahko uporablja od svojega otroštva do smrti.

Sestro Venceslavo smo k večnemu počitku pospremili v sredo, 14. januarja. Na pogrebu so bile zbrane njene sestre iz redovne skupnosti "auxiliatrices", med njimi štiri Slovenke. Navzoči so bili tudi drugi slovenski rojaki iz okolice Lurda in ga. Julijana Kristan, nečakinja rajne redovnice s svojim sinom Jernejem, ki sta prišla iz Slovenije. Gospa Julijana je bila s svojo teto močno povezana in ko je videla, da bo pri pogrebu navzoč tudi slovenski

(Nica) Slovenci po božični sveti maši

duhovnik, mu je zaupala: "Ne veste, kako veliko mi pomeni, da ste prišel in da bo teta, ki je bila z vsem srcem navezana na domovino, deležna tudi molitve in svete daritve slovenskega dušnega pastirja."

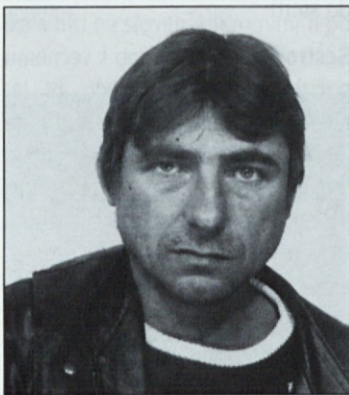
Pogrebni obred sta opravila domači župnik in izseljenski duhovnik David Taljat. Slednji je poskrbel, da je zbrane v pridigi nagovoril s spodbudno slovensko besedo: "Sestra Venceslava je prestopila iz življenja v življenje. Ljubezen, ki jo je goreče živela kot božja služabnica v redovniški službi, se je v teh dneh razcvetela ob sreči dokončnega uživanja Boga. Ne bojmo se smrti, saj nam Jezus zagotavlja, da kdor veruje vanj, živi tudi po slovesu od zemeljskega življenja."

Ob zemeljskih ostankih rajne sestre smo doživljali resničnost vere, ki jo je v polnosti živela, s pogledom, uprtim v večnost. To skupno krščansko upanje smo ob odprtem grobu še enkrat izpovedali s pesmijo "V nebesih sem doma".

Hvala za zgled svetega življenja!

Slavko Ujčič (1937-1997)

Iz Buchelaya je prišla vest, da nas je zapustil in šel h Gospodu g.

Pred letom dni je k Bogu odšel Giordano Frančeškin.

Slavko Ujčič. Pokojni se je rodil v družini s šestimi otroki, očetu Antonu in Mariji, rojeni Iskra, v kraju SUŠAK pri Ilirski Bistrici. V Francijo je prišel z bratoma, že pokojnim Brankom in Renatom, ki biva s svojo družino v Colombesu. Slavko je imel dve hčerki; poročil se je z Ivanko Prosen, s katero je živel v družinskem krogu vesel in poln načrtov za življenje. Pred enim letom si je želel še enkrat videti domače kraje, kjer se je rodil in preživel otroška leta. Ta želja se mu ni uresničila, ker ga je napadla zahrbtna bolezen in ga je prehitro spravila v grob. Slovenski duhovniki smo ga večkrat obiskali doma in v bolnišnici. Bog mu je dal milost, da je eno leto pred smrtjo dočakal krst otrok, na koncu življenja pa je prejel sveto maziljenje in spravo z Bogom in ljudmi. Po zadnjem srečanju z njim in ob podelitvi zadnjega zakramenta smo ob njegovi postelji molili za večno srečanje z njim, ki ga je resnično ljubil.

V cerkvi v Buchelayu smo se na pogrebni dan zbrali domačini in veliko Slovencev iz vseh krajev Francije, kjer bivajo njegovi sorodniki in znanci. Domači župnik in Silvester Česnik sta se od njega poslovila z molitvami in pesmimi v obeh jezikih. Marsikatero oko je bilo mokro od solz novega upanja, da smrt nima več nobene moči nad življenje.

Na pokopališču ob odprtem grobu smo se od pokojnega Stanka poslovili s slovensko molitvijo in pesmijo.

Družini Ujčič, hčerkama Silvie in Marie Laure, ter ženi Ivanki Ujčič-Prosen, bratu Renatu, nečakom in nečakinjam, vnukom in vnukinjam želi slovenska katoliška misija

globoko sožalje. Stanku pa želimo naj počiva v miru pri njem, ki ga je ljubil v svojem življenju.

Gidy (Loiret)

Domačini in Slovenci so v soboto, 9. januarja 1998, napolnili prostore cerkve v Gidyju in s tem pokazali, kako so cenili **pokojnega Ivana Žekša**. Mašo in cerkvene obrede so opravili zastopnik krajevnega župnika, g. Česnik in prelat Čretnik.

Pokojni Ivan Žekš je bil doma v Šalamoncih na Goričkem v Prekmurju. V Francijo je prišel kot poljski delavec pred zadnjo svetovno vojno in se tu poročil z Rozo Varga iz Strehovcev. Naselila sta se v Gidyju, kjer je Ivan delal vse do svoje upokojitve in kjer sta si ustvarila prijeten dom. Pokojni je bil gostoljuben in družaben, ni manjkal na nobenem našem srečanju, ne v Tivernonu ne v Chilleursu, dokler mu je zdravje dopuščalo. Dočakal je 85 let. Za svojo skrbno delo je od francoskih oblasti dobil priznanje vzornega delavca. Ni bil samo marljiv delavec, bil je tudi zaveden Slovenec in ponosen kristjan. Rad je pomagal slovenskim duhovnikom in bil viden dobrotnik Slovenskega doma v Parizu. Ko je na praznik Treh kraljev počival v naslonjaču, je odšel v večnost. Ženi Rozi, ki je bila ob njegovi smrti v bolnišnici, zdaj pa je v domu za ostarele, izrekamo globoko sožalje, Ivan pa naj počiva v božjem miru.

Stanislav Gabor (1928-1998)

Pokojnemu Stanislavu je stekla izbelka 8. aprila 1928 v Črenšovcih v Prekmurju v družini sedmih otrok. Starši so svoje otroke lepo vzgajali. Leta 1952 se je pokojni poročil s Frido Tisaj v domači cerkvi. Leta

1959 sta prišla v Francijo in se naselila blizu mesta Lisieux v Normandiji. Tam sta ostala z družino do 1969. Potem sta se preselila v kraj SAINT JEAN DE LA RUELE, kjer je pridno delal in ustvarjal s svojo ženo za dobro družine in svojih otrok. Bog jima je podari tri otroke in šest vnukov in vnukinj. V decembru je močno zbolel, v januarju pa že zapustil zemeljsko življenje in se preselil k njemu, katerega so mu oznanjali njegovi starši. Svoje telo je podaril zdravniškim poskusom, zato ni bilo pogreba. Njegova krsta in telo je bilo blagoslovljeno, preden je bilo odpeljano v Tours na znanstveni zdravstveni inštitut.

Ženi Fridi, vsem otrokom, vnukom, vnukinjam in vsemu sorodstvu izrekamo vsi slovenski duhovniki iz Pariza globoko sožalje. Pokojnemu Stanislavu pa želimo, naj počiva v miru!

Uredil Silvester Česnik

H R V A Š K A

ZAGREB

V mesecu januarju v Zagrebu ni bilo slovenskih maš, toda dejavnost duhovne sekcije pri Kulturno prosvetnem društvu **Slovenski dom**, ni čisto prenehala. **Pevski zbor** duhovne sekcije Anton Martin Slomšek je pod vodstvom prof. Vinke Glasnovića sodeloval s koncertom božičnih pesmi na tribuni Collegium Hergešić v ponedeljek, 19. januarja. V torek, 27. januarja smo se še zadnjič **poslovlili od članice**

pevskega zbora ge. Minke Klarić. Rojena je bila leta 1916 v Ljubljani. Pot za zaslužkom, bila je odlična šivilja, jo je pripeljala v Zagreb. Tu se je poročila in ustvarila družino. Mož je zgodaj umrl, tako da je sama skrbela za tri otroke. Dve hčerki živita v Švici, pri njima je Minka preživela več mesecev na leto. Bila je srečna v krogu svoje družine, veselila se je uspehov svojih otrok in vnukov. S posebnim navdušenjem je govorila o dveh pravnukih. Velikokrat je pripovedovala, da je morala zaradi preskrbe otrok šivati prek rednega delovnega časa. Toda tega ni pripovedovala z grenkobo, ampak s ponosom, da je to zmogla. Tudi v pokoju je še dosti šivala, ne samo za družino, ampak tudi za druge. Od gospe Minke se nismo poslovlili samo člani Kulturno prosvetnega društva Slovenski dom, vrsto let je pela tudi pri pevskem zboru Matija Gubec in bila članica Planinskega društva v Zagrebu. Povsod je bila priljubljena, saj se je znala kljub težavam veseliti življenja.

MK

N E M Č I J A

BERLIN

Berlinski nadškof, kardinal Georg Sterzinsky, maševal v slovenski župniji

Sobota, 31. januarja 1998, bo ostala trdno zapisana v analih slovenske župnije v Berlinu. Po dobrem letu dni nas je spet obiskal berlinski nadškof, kardinal Georg Sterzinsky.

V polni cerkvi sv. Elizabete je ob sromaševanju svojega tajnika Petra Wehra in slovenskega ter hkrati nemškega župnika Izidorja Pečovnika daroval slovesno in v srce segajočo sveto mašo.

Naš župnik ga je na začetku maše nagovoril z besedami:

“Visokocenjeni gospod kardinal! Danes si štejem v največjo čast in zadovoljstvo, da Vas smemo pozdraviti v naši sredini. V Sloveniji je v navadi, da župnik ob takšni priložnosti preda svojemu škofu ključ od cerkve. To je znamenje, da so škofu vedno odprta vsa vrata njegovih vernikov. Tudi mi Vam prek te simbolike odpiramo vrata naših src, da bi nas potrdili v veri, zaupanju in medsebojni ljubezni.

Gospod kardinal! Prsrčno dobrodošli v slovenski skupnosti. Prosim Vas, da opravite to sv. daritev za nas vse, da bi ostali zvesti Cerkvi in znali biti hvaležni za vse, kar smo pri Vas prejeli. Danes se bomo počutili kot otroci doma okoli svojega očeta. Položimo te prošnje in želje skupaj na oltar.”

Te besede so spoštovanega gosta tako ganile, da je tudi sam navezal uvod na to misel in rekel, da česa takega ni še nikjer doživel. To je bila prava uvertura za čudovito nadaljevanje.

Berili sta lepó prebrala mlada Borut Blatnik in Marija Flajs. Naključje je hotelo, da je bil začetek berila apostola Pavla Korinčanom prav novomašno geslo župnika Dorija: “Ko bi človeške jezike govoril, ljubezni pa ne bi imel, sem brneč zvon ali zvence cimbale.” Kardinal je tako čudovito in doživeto govoril o ljubezni, da je bila z njim prav vsa cerkev, še najmanjši so mu sledili.

Berlinski kardinal Georg Sterzinsky pred zemljevidom Slovenije

Kot da se je iz njega vsul plaz Sv. Duha v naša srca. Vseh občutkov se ne da popisati. Videti je bilo le sijoče oči, ki so sijale v sreči in zahvali.

Bogoslužje je obogatilo lepo petje okteta, seksteta in ansambla Druga generacija, ki je zaigral tudi dve pesmi v nemščini. Tako smo pokazali raznovrstnost dela v župniji. Ob koncu se je kardinalu zahvalil predsednik ŽPS Franci Pukmeister, spominski darili sta mu izročila Klavdija in Robert Žabkar. Tudi župnik Dori se je zahvalil in povabil kardinala, naj obiše našo lepo Slovenijo.

Po maši se je kardinal pomešal med ljudi v veliki dvorani, se z njimi rokaval, se pomenkoval, otroke pa je pokrižal. Potem je odšel v malo dvorano, kjer smo imeli slavnostno sejo ŽPS. Živo se je zanimal za naše delo, težave in podprl naše cilje. Pogovarjal se je z vsakim članom. Sproščeno, preprosto, kot znajo le veliki ljudje. Po pravi slovenski večerji je kardinalu in njegovemu tajniku gospod Dori podaril še pravo slovensko darilo: pršut in buteljki najboljšega Slavinčevega vina.

Pohvaliti moramo vse, ki so sodelovali pri pripravih in pri slovesnos-

ti. Kardinalu so stregli mladi iz ŽPS. V kuhinji sta blesteli Milka Božič in Slavica Jeršič. Pomagali sta jima Terezika Pukmeister in Iva Brumnjak. Zakonca Brumnjak sta darovala tudi golaž in ričet za vse ljudi v veliki dvorani. Mnoge žene so spekle pecivo in druge dobrote, ki jih je lahko poskusil prav vsak.

Obisk in maševanje berlinskega kardinala v slovenski župniji je za župnika in za vse nas velika pohvala in potrditev, da delamo prav, da smo na pravi poti. Z božjo pomočjo bomo poskušali tako tudi nadaljevati.

Srebrna poroka

Komaj se je leto 1998 začelo, že smo praznovali. V soboto, 10. januarja, **sta med mašo obhajala srebrno poroko Olga in Ivek Jakoplič**. V cerkvi se je zbralo veliko ljudi, tudi iz njihovih rodni krajev. Sinova Goran in Mladen sta bila priči. Nečak Darko iz Slovenije je bral berilo. Franci Pukmeister je zapel Ave Marijo, zapela sta tudi okteta in sekstet. Olga namreč tudi poje v sekstetu in bere berila pri maši.

Po maši se je praznovanje nadaljevalo v veliki dvorani, kjer so igrali Zagorski pajdaši iz Krapinskih

Posebej smo zapeli pesem za slavljenca Anico in Francija.

Toplic, od koder prihaja Ivek. Vsa družina se je veselila do jutranjih ur. Za lačne želodce sta v kuhinji skrbeli Ivanka in Milka. Tilka je pripravila dekoracijo, Olgine kolegice iz zbora so stregle. Skratka, vsa fara je bila dejavna.

Olgi in Iveku, našima prizadevnima faranoma, želimo še veliko zdravih in srečnih skupnih let!

Presenečenje za Anico Puh je popolnoma uspelo!

Že od novega leta se je precej prijateljcev naše faranke Anice Puh pripravljalo **na praznovanje njene petdesetletnice**, kajti njen mož Toni in sin Andraž sta ji pripravljala presenečenje.

Anica je Abrahama praznovala 15. januarja, na ta dan smo ji po telefonu, telefaksu in po pošti čestitali in voščili, tudi iz Slovenije, zdravja ter ji zatrjevali, kako nam je žal, da ne moremo biti z njo. Toda že čez nekaj ur smo se prav vsi naložili v kombi in - veselo proti Berlinu! Pot je minevala v prijetnem ozračju, klepetu in veselem pričakovanju, kako bo, ko nas Ani zagleda.

V Berlin smo prispeli okrog pol štirih popoldne. Ko je Marinka tekla v telefonsko govorilnico v bližini cerkve sv. Elizabete, bi se skoraj zaletela v Anico, ki je ravno v tem času nakupovala v bližnji trgovini. To bi bil polom!

Hvala Bogu, vse se je lepo izteklo in Aničin sin Andraž nas je pospremil do Tilke Selevšek, kjer smo ob čudovitem kosilu in dobri kapljici načrtovali naš prihod v prostore slovenske župnije, kjer je bil za 19. uro napovedan začetek praznovanja petdesetletnice Anice Puh in 55-letnice Francija Žirovnika.

Tako smo bili zaposleni, da bi se skoraj ne utegnili preobleči! Skrbelo nas je, če nas bo kdo opazil, ko se bomo izkrkali iz kombija. Pa se je vse dobro izteklo, še policija nas ni preveč spraševala, ko so videli polna naročja daril in cvetja.

Pred cerkvijo nas je pričakal Tomi Puh in nas odpeljal do stanovanja župnika Dorija, kjer smo čakali na znak. Ko smo gospoda Dorija vprašali, ali ga v prostorih nič ne pogrešajo, je smeje odvrnil, da nič, ker je imel nemško mašo in mislijo, da jo je malo potegnili!

Končno gremo skozi cerkev do župnijske kuhinje. Tam smo nestrpnno čakali, kaj bo.

Najprej je slavljenci v imenu župnije prebrala in podarila uokvirjeno pesem Ivanka Žirovnik. Za njo je svoji ženi Anici čestital Toni in ji podaril sliko njene rojstne domačije z besedami: "Razmišljal sem, kaj bi ti podaril, pa sem se spomnil, da si doma vedno sanjala o širnem svetu, v Berlinu pa sanjaš o svojem domu. Poglej Ani, skozi vrata ni nihče prišel, mogoče pa kdo še bo. Obrni se, pa poglej..." Ani se obrne in tam zagleda svojo mamo, brata Frenka, sosedi Vido in Majo, prijatelje Jožeta, Blaža in Marinko.

Moj Bog, kakšen krik se je izvil iz njenih prsi!

"Mama!" Jokala je, se smejala, nas objemala in ni mogla verjeti, da je vse res, da to ni le film. "Niti v sanjah si nisem predstavljala kaj takega," je vsa srečna in v solzah izjavila, "ko pa ste me prav vsi včeraj klicali."

Ko se je zadeva malo umirila in smo se posedli, je Anici, pa tudi Franciju, ki je svoj 55. rojstni dan prazno-

val 12. januarja, Marinka prebrala najlepše želje ob njenem jubileju. Ob koncu je Anici podarila šatuljico - skrinjico za 50 solz sreče, in pa robček, s katero si jih bo obrisala. Pa ji je Ani takoj odgovorila, da jih ni bilo samo petdeset, bilo jih je več.

Potem pa je Anico in Francija čudovito nagovoril še župnik Dori. Poudaril je, da je že takoj ob prihodu v Berlin čutil, da mu tako eden kot drugi stojita ob strani. Pa ne le njemu, pač pa vsej župniji. **Vedno sta pripravljena na pomoč.** Anici je podaril rdeče Sveto pismo, iz katerega bo črpala moč in ljubezen, kjer bo lahko poiskala in našla mesto, kjer piše, zakaj rečemo, da človek pri petdesetih sreča Abrahama. Obema se je zahvalil za pomoč in jima zaželel vse dobro v prihodnje, da bi ju čuval dobri Bog. Obema je podaril še grafiki z motivi iz njunih rodnih krajev. Nazdravil jima je in zapel Kolikor kapljic, toliko let... Pritegnili smo še ostali in v tako čudovitem ozračju ostali do jutranjih ur. Pogovarjali smo se, predvsem pa veliko peli. V Berlinu je veliko dobrih pevcev; Aničin brat Frenk in soseda Maja pa pojeta v cerkvenem zboru pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Anica namreč izhaja iz neposredne Marijine sosesčine, iz Peračice, in vedno, kadar pride iz Berlina ali pa ko se vrača v Berlin, je njena prva pot k Mariji Pomagaj na Brezje, ki jo varuje na njeni poti življenja.

Franci Žirovnik je prav tako Gorenjec. Doma je z Britofa pri Kranju, z ženo Ivanko sta v veliko pomoč župniku in župniji, zato ga nekateri imenujejo kar "kaplan".

Naš obisk v Berlinu se je končal s kratkim ogledom Berlina v soboto

Slavljenca sta zapela z nami.

Prešernova proslava v slovenski župniji

in z udeležbo pri večerni sveti maši. Po njej smo še malo poklepetali v skupnih prostorih, v nedeljo zjutraj pa smo se vsi spet zbrali pri Anici na kavi in se med smehom in solzami poslovili. Ob šestih zvečer smo bili že pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Veseli in srečni, da smo prinesli sonce v Berlin in da smo se srečno vrnili domov.

M. M.

FRANKFURT

Božične praznike so nekateri preživeli v Sloveniji, drugi v Nemčiji; farani slovenske frankfurtske župnije pa smo se srečali k maši ob jaslicah v **Ilbenstadtu**, kamor že vrsto let poromamo v začetku novega leta. Lepo zimsko vreme nas je zbralo v Ilbenstadtu v nedeljo, **11. januarja**, kar krepko čez sto. Najprej smo se zbrali ob božji mizi pri evharistični daritvi, nato pa še v dvorani v prijateljskem klepetu ob preprosti postrežbi s klobaso in pecivom ter pijačo. Ilbenštadskemu župniku, **g. Kraljiču**, smo hvaležni, da nas vsako leto sprejme z odprtimi rokami, spremlja naše petje z igranjem na orgle in nam da na

voljo dvorano za srečanje. Naj velja ta zapis kot vabilo vsem tistim, ki se jim zdi ta kraj predaleč: **naslednje leto nas bo še več**.

Začetek februarja je v slovenski javnosti tako doma kot v tujini posvečen kulturi. Tudi slovenska župnija v Frankfurtu je **1. februarja** pripravila kratko kulturno prireditev. Osrednje mesto je letos pripadlo **zamolčanim slovenskim pesnikom in pisateljem**, tistim, o katerih se dolga desetletja ni smelo govoriti ali objavljati njihovih del. Tako smo nekaj več slišali o Stanku Vuku, Karlu Starcu in Francetu Bal-

antiču. Predstavil nam jih je tukajšnji študent **Franček Bertolini**, posamezni recitatorji pa so nam predstavili njihovo delo v prozi ali pesmi. Seveda pa ni manjkalo niti Prešernovih pesmi, kot sta Dohtar in odlomek iz Krsta pri Savici. Večina za te pesnike oz. pisatelje sploh še ni slišala. Večer smo sklenili s pogostitvijo. Vsem, ki so pripravili ta večer in nam spregovoril o zamolčanih, vsem, ki so pripravili pogostitev in vsem, ki so prišli ta večer k bogoslužju in h kulturni prireditvi, velja zahvala, prirediteljem pa spodbuda za naprej.

V nekrologu za pokojnim Jožetom Galunom je prišlo v zadnji številki Naše luči (februar 1998) do neprijetne napake: njegov smrtni dan je 30. 11. 1997 in ne 30. 12., kot se je pomotoma zapisalo. Njegovim domačim in bližnjim se opravičujemo in prosimo za razumevanje.

REM

MÜNCHEN

Ena najlepših dejavnosti naše župnije je **sobotna slovenska šola**. Število otrok se je v zadnjih letih sicer močno zmanjšalo, ker nemška

(München) Srečanje v župnišču

država omejuje priseljevanje, a tisti, ki vztrajajo, prihajajo redno in pridno sodelujejo. V januarju in februarju smo se še posebej intenzivno posvetili pripravi igrice za materinski dan. Letos bomo uprizorili dramtizacijo priljubljenega otroškega dela PIKA NOGAVIČKA. Izbrali smo štiri Pikine dogodivščine: njeno željo po raziskovanju, nastop v cirkusu, pa šolsko izkušnjo in obisk njenega očeta, zamorskega kralja. Igrica omogoča veliko ustvarjalnega sodelovanja. Otroci so pri vajah pokazali mnogo domišljije in se imenitno vživeli v Pikin neskalski otroški svet. Upamo, da bo veliko število naših rojakov nagradilo njihov trud in si ogledalo predstavo, ta bo **29. marca po maši**.

OBERHAUSEN

Velikokrat človeka že en sam dan zaznamuje z mnogimi dogodki, da jih želi deliti z bližnjim. Še bolj velja to za družinsko skupnost, čeprav različno doživlja in se odziva navzven. Še mnogo bolj se ta potreba kaže v večjih skupnostih, kamor spada tudi župnija. Doživetja skupnega veselja in sreče se vrstijo z dogodki različnih preizkušenj, vse tja do trpljenja.

Dogodki iz naših župnij so lahko spodbuda za utrjevanje slovenskih skupnosti. Vsak dogodek nagovarja in odmeva v nas in za nas, saj iz nas raste in je nam namenjen. Zato jih tudi radi in z veseljem prebiramo.

V januarju se je župnija pridružila TRIKRALJEVSKI AKCIJI domače Karitas za pomoč v afriški državi Burundi. Po svojih močeh smo se pri sv. mašah odzvali v vseh skupnostih

Ob petinšestdesetletnici Franca Boriška v Wettru

župnije. Naj bo vsem izrečena beseda iskrene zahvale.

16. januarja je v krogu svojih domačih ter številnih prijateljev in znancev praznoval **60-letnico življenja** MARIAN GREGL iz skupnosti v Moersu. Marjan je cenjen po svojem vestnem delu, prijeten sogovornik ter vnet pevec zborov Slovenski cvet ter Slovenski fantje. Prav pevci so praznovanju dali poseben pečat z izvirnostjo, domiselnostjo in seveda lepim petjem. Bog živi - kličemo Marjanu za srečanje z Abrahamom, tudi Kazimirju VIDETIČU iz skupnosti v WETTRU ter vsem, ki so še praznovali v tem času.

Skupnost, ki se zbira k slovenski sv. maši v KREFELDU, je 18. januarja volila nov cerkveni odbor, ki ima na skrbi vsa naša srečanja po sv. mašah. V novi odbor so bili izvoljeni: **Anica Levec, Martin Bratušek, Rozina Lovrenčič, Marija Celec in Marija Lamprecht**. Ker je v odboru več žena kot mož, so ti obljubili vso pomoč pri "težjih" delih.

Slovenski kulturni praznik so slovesno zaznamovali (ravno na nedeljo) v ESSNU ter v MOERSU.

Misli in pesmi so nas utrjevale v zvestobi do slovenske besede, kulture in krščanske vere pod geslom: MATI-DOMOVINA-BOG, da bi lahko v vsakem okolju s ponosom mogli reči: SLOVENEK SEM...!

Praznovanje je pripravilo tudi društvo Bled v sodelovanju s Slovensko dopolnilno šolo iz Essna, ki je pod vodstvom učiteljice Barbare OMAN pripravilo igrico ZVEZDICA ZASPANKA. Na proslavi je prepeval moški pevski zbor društva Bled.

Brez vselega in razigranega pustovanja bi "letnemu ritmu" gotovo nekaj manjkalo. Zanj med nami že po tradiciji poskrbijo v skupnosti v **Moersu**. Letos so ga pripravili v nedeljo, 8. 2. Ni manjkalo presenečenj in veselja, ne glasbe, plesa ter hrane in pijače. Tudi v drugih skupnostih se potrjujejo, da bi ne ostali vsaj brez delčka tega veselja.

Nekaj naših rojakov je bilo v tem času v bolnišnici, a so že doma. Bog daj vsem okrepljenega zdravja ter novih moči za naprej.

Na koncu še vabilo:

S toplino hvaležnosti ter molitvijo pri sv. maši se bomo spomnili naših

mater in žena **ob materinskem dnevu** v nedeljo, 22. marca, ob 10. uri v ESSNU.

Sledil bo program pod geslom: **SPOMINJAJOČ SE MATERE IN DO-MA** ob sodelovanju obeh naših zborov iz Moersa.

Že na tem mestu vsem materam in ženam iskrena voščila in obilje božjega blagoslova po priprošnji nebeške Matere Marije. Vsem našim rajnim materam in ženam pa naj bo dobri Bog bogat plačnik!

STUTT GART

Z mladimi v "šoli zgodovine" in računalniški kviz

V začetku januarja smo se v našem "Belem golobu" z mladimi popeljali v starodavno cesarsko mesto **Speyer** in si ogledali znamenito romansko katedralo z grobnico nemških cesarjev. Ko smo se srečevali z grobovi cesarjev, ki so vladali v letih 1030 do 1308, smo ugotovili veliko povezav s takratnim življenjem naših grofov in knezov (sv. Eme Pilštansjske...) ter "evropskih povezav" prek habzburške vladarske hiše.

Skupina v Sobotni šoli

Obiskali smo še **tehnični muzej**, v sklopu katerega je kinodvorana z ogromnim platnom. Slika se vidi v treh dimenzijah. V filmu "Čar letenja" smo doživljali lepoto in veličino narave in tudi tehnike, ki se uči v tem čudovitem stvarstvu. Tudi prava podmornica, ki smo si jo ogledali od znotraj, je naredila na mlade močan vtis.

Sredi januarja smo z mladimi pripravili računalniški kviz na temo Mojzes. Povezali smo znanje računalništva in Svetega pisma. Pridružili so se mladi iz nemške župnije sv. Konrada, vendar smo ekipi pomešali, saj se se eni bolj spoznali na sodobno tehniko, drugim pa je bila bližje svetopisemska zgodovina. Vsi skupaj so kar hitro našli pravilne odgovore in zaslužili nagrado: pico in pijačo.

Načrtujemo še nekaj skupnih večerov, na katerih se bodo izmenjala računalniška znanja s področja interneta, povezave s svetom...

Dobrota ni sirota

V soboto, 17. januarja, smo v Sindelfingenu slavili **70-letnico g. Hansa Kucere**. Povabil je več kot

Hans Kucera je darove poklonil karitasovemu Materinskemu domu na Škofljici.

sto svojih prijateljev, za vse pripravil pogostitev in pripeljal ansambel Dori iz Slovenije. Cvetju in drugim darilom pa se je **odpovedal v korist Karitasovega Materinskega doma**, na Škofljici pri Ljubljani. Tako kot gostitelj so bili tudi gostje radodarni. Zbralo se je 2.500 DM, ki smo jih z veseljem izročili voditeljici tega doma, gospe Lidiji Jerebic. Materinski dom je namenjen ženskam, ki preživljajo nasilje, ogroženim materam in nosečnicam, ki jih je zapustil partner. Prostora je za devet mater, ki imajo oz. pričakujejo otroka.

Gospod Hans je s svojo hvaležnostjo in veseljem za ta leta svojega življenja dokazal, da **dobrota ni sirota**. Samo ljubezen pozna skrivnost, da tisti, ki daje, postaja še bogatejši. Iskrena zahvala za tako lep večer in tako lep zgled!

Oktober je "prijoakal" na svet prvorojenec Erike (Korošec) in Bernda Zechner, v nedeljo, 25. januarja, pa smo ga v cerkvi Marije Kraljice v Kirchheim/Teck krstili na ime **Florian Andrej**. V Koroščevi družini je to

Bled, kot ga je upodobil Ladislav Oblak

Tam, kjer sem doma

prvi vnuk in je zato še toliko več veselja. Staršem iskreno čestitamo in želimo, da bi jim bil sin v ponos in veselje, Florjanu pa želimo, da bi dobil kmalu še kakšnega bratca ali sestrico za družbo...

KULTURNI DNEVI v Stuttgartu, 31. januarja in 1. februarja 1998

V soboto, 31. januarja 1998, smo v počastitev slovenskega kulturnega praznika v prostorih cerkve sv. Konrada v Stuttgartu odprli likovno in literarno razstavo "Tam, kjer sem doma."

Na razpis, ki sta ga jeseni 1997 razpisala Kulturno društvo (KD) Slovenija - Stuttgart in Svetovni slovenski kongres (SSK) - Konferenca za Nemčijo, je poslalo svoja dela **40 likovnih in 28 literarnih ustvarjalcev**. Na razstavi so sodelovali slovenski otroci, ki živijo v deželi Baden-Württemberg, nekaj prispevkov pa je prispelo celo iz Švice.

Ob odprtju razstave je bil krajši kulturni program. Gostja iz Slovenije, tajnica SSK, **ga. Jana Podobnik**, je vse navzoče prisrčno pozdravila in izrazila željo, da bi se razstava preselila tudi v Slovenijo.

Glavni govornik je bil dr. Marko Dvorak, ki je na čudovit način prikazal pomen in veličino slovenskih literatov. Ga. Zdenka Zelko je nato predstavila **tri literarne udeležence**: Sonjo Bakšič, Karmen Paradiž in Martina Grudna. Prebrali so svoje prispevke in poželi zaslužen aplavz. Njihovo branje je glasbeno obogatil **g. Franci Arh** s starimi slovenskimi narodnimi vižami in marsikomu se je ob tem orosilo oko.

Kulturni program so poživile tudi gostje Prosvetnega društva (PD) "Sotočje" iz Škofje Loke. Prireditve so obiskali sveti Trije kralji in prinesli knjižno darilo iz Slovenije za veroučno šolo v Stuttgartu. Za konec smo vsi skupaj zapeli himno.

Da se je razstave udeležilo 68 mladih ustvarjalcev, se organizatorji zahvaljujemo Aktivu slovenskih učiteljev v deželi Baden-Württemberg in slovenski župniji v Stuttgartu.

Ob razstavi smo imeli priložnost, da občudujemo slike **g. Ladislava Oblaka**: Bled in Rudno - Ljubljana. Vsaka meri 6 x 4 m. Sliki sta nastali v Oberhausnu leta 1963 in 1964 na pobudo župnika Cirila Turka. Knjiga

obiskovalcev govori, da so bili obiskovalci tega večera zadovoljni in presenečeni nad ustvarjalno močjo mladih umetnikov.

V nedeljo, 1. februarja 1998, smo kulturne dneve nadaljevali z ogledom botaničnega in zoološkega vrta v Stuttgartu, kamor smo popeljali naše goste iz Škofje Loke. Po sveti maši v cerkvi sv. Konrada ob 16.30, pri kateri so sodelovali pevci PD "Sotočje", smo se odpravili v dvorano pod cerkvijo.

Dramska sekcija PD "Sotočje", ki jo vodi Ljudmila Demšar, se nam je predstavila z **igro** g. Alojza Rebule - **Četrti kralj**. Ob njej smo se spomnili, kaj pravijo svete knjige izraelskega naroda in bili priča dogodkov v Jeruzalemu v času Kristusovega rojstva: trgovec je prinesel v mesto novico, da se je na nebu prikazala zvezda. Trije Modri z vzhoda so šli za njo. Gledalci, ki so dvorano napolnili, so bili nad vsebino in izvajanjem igralcev navdušeni. Vsi igralci so bili naravni, prisrčni, enkratni v svojem umetniškem izvajanju. Za njihov trud in dobro voljo najlepša hvala.

Najlepša hvala vsem družinam, ki so goste prenočile. Hvala vsem

kuharicam in gostišču "Kron Prinz" za odlično kulinarično preskrbo. Za konec se organizatorji pristrčno zahvaljujemo vsem, ki ste nas obiskali, nam kakorkoli pomagali ali prispevali, da so kulturni dnevi uspeli v zadovoljstvo vseh, ki ljubijo slovensko kulturo.

*Sem tam doma, kjer visoke so gore?
Sem tam doma, kjer sinje je morje?
Sem tam doma, kjer si služim kruh?
Doma sem tam, kjer sem se rodil,
to je SLOVENIJA!*

Š V E D S K A

Najprej je vredno omeniti **srečanja Slovencev v Göteborgu**, ki so se začela na pobudo ljudi dobre volje, ki žal niso našli prostora v Slovenskem društvu zaradi raznih razlogov. Konec novembra je bilo prvo informativno srečanje, na katerem so ljudje skupaj s slovenskim dušnim pastirjem naredili skupni načrt teh tako pomembnih srečanj. Upali smo, da se bomo približali SD F. Prešeren, a žal do tega ni prišlo. Seveda **ljudje dobre volje razmišljajo naprej** in upajo, da bo mogoče kaj storiti za ljudi, ki so čedalje bolj stari in tudi za mlade, ki ne najdejo mesta in poti v društvo, da bi se srečali v župnijskih prostorih. **Drugo srečanje** v januarju je bilo posvečeno zgodovini Švedske in Katoliške cerkve na Švedskem po reformaciji. S svojim izrednim znanjem ga je obogatil **g. Jože Benigar**, za kar mu iskrena hvala. Tako človek odkriva, kakšni talenti so med Slovenci na Švedskem. **Tretje srečanje** pa je bilo pred pustno ne-

deljo, zato je bilo posvečeno **pripravi slovenske hrane**. Gre čisto preprosto za srečanja, za družabnost, da človek pobegne od doma, saj je čedalje več ljudi, ki so osamljeni, velikokrat po svoji krivdi.

Drugi lepi dogodek za slovensko skupnost v Göteborgu je bil **ekumenski teden**, na katerem se je slovenska skupnost po dobroti sodelavk in sodelavcev misijskega sveta predstavila s čudovitimi krofi, slovensko potico in drugimi sladkimi rečmi ter kavo. Zaslugek od tega dobrovoljnega dela je šel za župnijo, kjer ima slovenska skupnost sv. mašo. Kako lep zgled sodelovanja med misijo in župnijo. Tako je poleg slovenske skupnosti v Örebroju, ki je imela slovenski večer v novembru, tudi slovenska skupnost v Göteborgu pokazala veliko mero sodelovanja. Gre za skupnost, ki se redno zbira v cerkvi pri slovenski sv. maši. Hvala vsem, ki so žrtvovali svoj čas in sposobnosti za tako lepo srečanje in za predstavitev Slovenije.

Pomemben dogodek, ki pa se še ni zgodil, je duhovna obnova za vse Slovenke in Slovence po raznih švedskih krajih. Obnovo bo vodil

Pokojni Johann Škoberne

msgr. Janez Pucelj. **Duhovna obnova** bo priprava na srebrni jubilej srečanj v Vadsteni in na vstop v tretje tisočletje. **Prvo srečanje bo v petek, 3. aprila, ob 18. uri v Landskroni**; najprej bo sv. maša. Po njej bo še nagovor in srečanje z g. Puceljem. V soboto bo drugo srečanje. Seveda bo tudi hrana na voljo, tako da ne bo nobeden lačen ali žejen. Prvo srečanje se bo končalo v soboto zvečer v župnijskih prostorih. Cerkev je na Eriksgatanu 64. **Za informacije** se obrnite na Slovensko katoliško misijo (tel.: 031/711 54 21) ali pa na gospo Jelko Karlin (tel.: 0418/24 948) oziroma na Gustiko Budja (tel.: 0418/26 926). To srečanje bo pokrivalo ves južni del Švedske: Landskrona, Malmö, Helsingborg, Bjur in okolico. Ker bo srečanje pred cvetno nedeljo, bo to nedeljo tudi blagoslov zelenja, ki ga prinesite s sabo v cerkev. To nedeljo bosta sv. maši kot ponavadi, torej v Landskroni ob 12,30 in v Malmöju ob 16,30.

Drugo srečanje bo v **slovenski skupnosti v Halmstadu**, h kateremu so povabljeni vsi iz tega mesta in okolice. Zbrali se bomo na veliki petek ob 18. uri v cerkvi, kjer bodo obredi velikega petka in nato v župnijski dvorani duhovni nagovor ter srečanje z g. Puceljem. Na veliko soboto bo prvo srečanje ob 9. uri v župnijski dvorani. Za hrano bo poskrbljeno. Ker bo to velika sobota, bo v cerkvi tudi blagoslov hrane, na kar ne pozabite. V Halmstadu se za informacije obrnete na Sonjo Bukovec, telefon št. 035/158 561 ali na misijo. Cerkev leži na Falkenbergsgatan 6. Na velikonočno nedeljo bo začetek sv. maše v Halmstadu z vstajensko procesijo že ob 9. uri. Ne pozabite priti pravočasno v cerkev. Po sv. maši bo

sledilo srečanje s skupnostjo v Helsingborgu, kjer bo sv. maša ob 17. uri, kot je ustaljeni red.

Tretje srečanje bo v Göteborgu za največjo slovensko skupnost na Švedskem in za okolico tega mesta. Dobili se bomo v petek, 17. aprila, ob 18. uri v cerkvi pri sv. maši, po njej pa bo sledil duhovni nagovor v Astridsalenu. Cerkev je na Parkgatan 14, zraven Hedena, kjer lahko parkirate avtomobile. V soboto se dobimo ob 9. uri v Astridsalenu, kjer bodo sledili duhovni nagovori in srečanja z duhovnim voditeljem. V nedeljo pa bosta sv. maši v Jönköpingu ob 10. uri in v Göteborgu ob 16. uri, torej kot ponavadi.

Četrto srečanje bo za severni del Švedske v **Köpingu** v prostorih cerkve sv. Jožefa na Murmästaregatan 6, in to v petek, 24. aprila, z začetkom ob 18. uri. Po sv. maši bo srečanje v prostorih zraven cerkve, kjer bo prvi duhovni nagovor in nato srečanje z našim duhovnikom, naslednikom g. Janeza Zdešarja. Nato bo počitek in nabiranje novih moči za naslednji dan, ko bomo prav tako začeli srečanje ob 9. uri. V soboto bo celodnevni program tako kot drugje. Takrat ne bo sv. maše v Eskilstuni, ampak bo sv. maša v Köpingu. Slovenci iz Örebroja in Eskilstune vabljeni v Köping. Po celodnevem delu bo sledil počitek. V nedeljo bo ob 10. uri sv. maša v Stockholmu in nato spet v Köpingu ob 16. uri. Druge dneve med tednom bo g. Pucelj skupaj s slovenskim dušnim pastirjem obiskoval starejše, bolne in onemogle, tudi invalide. Prav tako bova poskušala obiskati slovenske skupnosti v Olofströmu in Nybroju ter v Boråsu. Dragi vsi ljudje dobre volje, vzemite si čas, da se srečate med seboj,

Marija Kolar iz Göteborga ob svoji petdesetletnici

predvsem pa z Jezusom Kristusom, priložnost tudi za sv. spoved in sv. obhajilo.

Pogrebi. V sredo, 28. januarja, je bil cerkveni **pogreb Friderika Tkavca** v Varbergu. Poslednjič so se ob njem zbrali vsi njegovi in se z molitvijo in daritvijo sv. maše

zadušnice poslovali od njega. Ob tem srečanju in zadnjem slovesu od dragega starega očeta, očeta, brata ter prijatelja so se zbrali vsi v kapell St. Jürgens v Varbergu. Po sv. opraviilih v cerkvi je sledilo srečanje v spomin na rajnega Friderika v župnijskih prostorih, nedaleč od pokopališča. Slovenski dušni pastir Zvone je tako spoznal še nekaj ljudi, ki žal ne pridejo v nobeno slovensko skupnost. Hvaležen je njegovim, ki so poskrbeli tudi za poslednje zakramente, pa tudi za ohranitev slovenske besede, ki jo govori tudi mladi Tkavčev rod.

Čez teden dni, 4. februarja, pa je bila pogrebna sv. maša s pogrebnimi molitvami **za pokoj duše Johanna Škoberneta** v starodavni cerkvi v Blentarpu, v Skåne. Čeprav so se ob krsti zbrali samo najbližji sorodniki, pa je vendar pogreb izzvenel povsem slovensko, saj so bile na krsto položene tudi planike. Johann je bil rojen 11. avgusta 1926 v Parschlugu, blizu Bruck an der Mura v Avstriji. Starši so se preselili v Belgijo, od tam nazaj v Slovenijo. Od tam so bili me drugo svetovno vojno pregnani v Tuzlo, od koder so jih preselili v delovno taborišče blizu Stuttgarta. Ko se je družina končno vrnila domov, ji je bilo vse odvezto, mama je bila zaprta v Begunjah, oče pa je šel z ostalim delom družine k sestri v Hrastnik. Johann je medtem dorasel, zato je moral štiri leta odslužiti vojaščino. Ko se je vrnil domov, je ob Titovem obisku v "dolini belega kruha" pri Celju spoznal svojo ženo Stano, Vitancanko, s katero sta skupaj živela v zakonu 43 let. Rodil se jima je sin Karl, ki jima je bil v veliko oporo. Zanimivo, da tudi on govori lepo slovensko, čeprav je imel malo možnosti pogovarjati se slovensko,

razen s starši. Zadnjih pet let je bil bolan. Žena Stana, sin Karl in snaha Magdalena so mu vselej stali ob strani in mu lajšali bolečine. Tako so uresničevali eno izmed telesnih del usmiljenja. Johann je umrl 31. januarja v Blentarpu v zgodnjih jutranjih urah in krogu svojih domačih. Bil je večni vandrovec in vendar je zadnjih pet let ob sinu, ki je sezidal hišo, užival vsaj delno zasluženi pokoj. Smemo upati, da bo torej Johann nekoč privandral tudi v nebesa, kjer je pravi dom, kjer večno srečen bom, kakor je zapel škof Slomšek. Posebna zahvala družini Škoberne, ki se ni pošvedila, ampak se trudi biti zvesta slovenstvu in Kristusovi Cerkvi, čeprav bolj samorastniško.

Naj Friderik in Johann mirno počivata v tuji zemlji, dokler ne bo prišel Gospod in tudi njuni telesi poveljal! Mi živi pa drage rajne ohranimo v spominu, posebej se jih spominjajmo v molitvi in pri daritvi sv. maše.

Obletnica smrti Zdravka Hozjana: Oče Martin in mama Anika se še vedno z žalostjo v srcu spominjata sina Zdravka, ki ga je pred petimi leti Bog poklical k sebi. Težko je pozabiti nekoga, ki ti je drag, še težje pa se je naučiti brez njega živeti. Hvaležni starši se zahvaljujejo vsem, ki krasijo njegov mnogo prerani grob in na njem prižigajo sveče. Dragi Zdravko, v srcih ateka, mame in sestre Zdenke z družino bo spomin nate vedno živel. Počivaj v miru, saj si na zemlji toliko trpel in bil za toliko stvari prikrajšan, po drugi strani pa si vse učil, kako je tudi v boleznih mogoče biti vesel, saj veselega darovalca Bog ljubi.

Zvone Podvinski

OZNANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

7. in 21. 2. ter 7. in 21. 3. ob 18.00 v cerkvi Kristusa Kralja.
8. in 22. 2. ter 8. in 22. 3. ob 11.15 v cerkvi ob pokopališču

ANGLIJA

Maše in srečanja v postnem in velikonočnem času:

ABERDARE: sobota, 7. marca, ob 11.30 dop.
LONDON: nedelja, 8. marca, ob 5.00 pop.
CHAPEL END: sobota, 28. marca, ob 4.00 pop.
DERBY: Tiha nedelja, 29. marca, ob 3.00 pop.
ROTHWELL: sobota, 4. aprila, ob 4.00 pop.
KEIGHLEY: CVETNA NEDELJA, 5. aprila, ob 3.00 pop.
LONDON: VELIKA SOBOTA, 11. aprila, ob 3.00 pop.
Blagoslov velikonočnih jedil v kapeli Doma.
BEDFORD: VELIKA SOBOTA, 11. aprila, ob 7.30 zvc.
Velikonočna vigilija v Ukrajinski cerkvi.
ROCHDALE: VELIKA NOČ, 12. aprila, ob 3.00 pop.
Slovesna maša v kapeli Poljskega kluba (Beechwood)
LONDON: BELA NEDELJA, 19. aprila, ob 5.00 pop.
LONDON: 3. VELIKONOČNA NEDELJA, 26. aprila, ob 4.00 pop.
Mednarodna maša v St. George's Catholic Cathedral (Southwark)

NEMČIJA

München

Nedeljske maše v marcu bodo izjemoma ob 16.00 (pol ure prej kot navadno). Po maši bo imel postne nagovore škof Siebler, pristojen za dušnopastirstvo tujcev v naši škofiji. Pred mašo možnost za spoved. V aprilu bo maša spet ob 16.30.
POST - vsak petek v marcu bo maša s križevim potom v župnišču ob 18.00
ŠOLA - 7., 14. in 21., generalka za materinski dan 28. 3. ob 9.00
MATERINSKI DAN - otroška predstava PIKA NOGAVIČKA po maši ob 17.30

Waldkraiburg

7. in 21. marca ob 18.00 v cerkvi Kristusa Kralja; v aprilu 4. in 18. ob 19.00 (poletni čas!).

Rosenheim

8. in 22. marca ter 5. (ne 12.!) in 26. aprila ob 11.15 v cerkvi ob pokopališču.

Freilassing

8. marca ob 16.00 v farni cerkvi.

Oberhausen: Sv. maše v marcu in aprilu:

ESSEN: vsako nedeljo ob 10. uri
OBERHAUSEN: vsako nedeljo ob 11.15
HAMM: 7. 3. in 4. 4. ob 16. uri
CASTROP: 1. 3. in 5. 4. ob 16. uri
MOERS: 8. 3. ob 16. uri in 11. 4. ob 19. uri (vigilija)
GÜTERSLOH: 21. 3. in 18. 4. ob 16. uri
KREFELD: 15. 3. in 19. 4. ob 16. uri
WETTER: 28. 3. in 25. 4. ob 16. uri
ESCHWEILER: 22. 3. in 26. 4. ob 16. uri
RATHEIM: 14. 3. ob 16. uri!
1. 5.: IZLET Z LADJO PO RENU IN RUHRU
24. 5.: SLOVESNOST SV. BIRME
31. 5.: BINKOŠTNO SREČANJE V KIRCHHNELLENU

Stuttgart: Svete maše v marcu in aprilu:

STUTTART: Svete maše marca in aprila:
STUTTART - Sv. Konrad: 1., 8., 15. in 29. marca ter 5., 11. (v. sobota, ob 22.00), 12. (velika noč) in 19. aprila, ob 16.30
BÖBLINGEN: Sv. Bonifacij: 1. marca in 5. aprila, ob 10.00
SCHW. GMÜND: Kapela sv. Jožefa: 8. marca in 12. aprila (velika noč) ob 9.30
SCHORNDORF: kapela-sestre: 15. marca in 19. aprila, ob 8.45
AALEN: Sv. Avguštin: 15. marca, in 19. aprila, ob 11.00.
HN-BÖCKINGEN: Sv. Kilian: SOBOTA, 21. marca, in 25. aprila, ob 17.00!
OBERSTENFELD: Srce Jezusovo: 22. marca in 26. aprila, ob 9.00.
ESSLINGEN: Sv. Elizabeta: 22. marca in 26. aprila, ob 17.00!

Sobotna šola:

Stuttgart: 7. in 21. marca ter 4. in 25. aprila, od 15.00 do 17.00.
Böblingen: 1. marca in 5. aprila, ob 9.00.
Konzularni dnevi
- Sophiehstr. 25/II: 5., 12. 19. in 26. marca ter 2., 7. (torek), 16., 23. in 30. aprila (9.00 - 12.30 in 13.00 - 16.00). Tel.: 0711/640-10 31 /32/ ali 80045 München, Lindwurmstr. 10, tel. 089/ 543-98-19.

Reutlingen: Sv. maše marca in aprila:

BAD URACH, St. Josef: 1. in 15. marca ter 5. in 19. aprila, ob 9.00.
PFULLINGEN, St. Wolfgang: 8. in 22. marca ob 17.00.
GÖPPINGEN, St. Josef: 15. marca ob 16.00.
Pisarna (Krämerstr. 17) je odprta ob četrkih od 15.00 do 19.00.

Ljuzje Kozar: Materina ruta

"Majhen je še in se boji. Naj ostane pri meni."

"Naj se boji. Toda mora med otroke."

"Pojdi, Pej, in nič se ne boj. Doma me počakaj. Pridem gotovo."

Pej je šel in svet se mu je zibal pod nogami. Ni imel več ne mačic ne klobuka, vse je ostalo nekje v cerkvi pomendrano in uničeno. Suknjič je imel sicer na sebi, toda bil je ves umazan in povaljan. Glavo je imel polno bušk in vse telo polno modric.

Ko so bili ljudje razdeljeni v gruče, je prišel Grabnarov Štef. Glavo je imel obvezano z belim povojem. Bil je vojaški uniformi z rdečim trakom na prsih.

Štirje vojaki so ženske postavili v vrste, potem so s Štefom odšli od ene do druge in Štef je štirikrat pokimal. Tiste štiri so spravili na voz, kjer je že sedel župnik v beli obleki, kakor so ga odgnali od oltarja. Hotel je albo sleči, pa mu vojaki niso dovolili. Morda so hoteli z njim zganjati norčije.

Zdaj je bilo vsem jasno, za kaj gre. Štefova obvezana glava jim je povedala, da je prišel dan maščevanja. Ko so začeli urejati moške v vrste, se je odzadaj oglasil odločen moški glas:

"Poslušajte, ljudje! Bil sem štiri leta na fronti, bil sem tudi v ruskem ujetništvu in približno vem, kaj je pravica. To, kar zdaj tu delajo, gotovo ni. Če je kdo kaj zagrešil, dobro, naj ga poiščete in kaznujejo. Toda tako kakor se tu dela, ni prav. Poglejte otroke. Vse življenje ne bodo pozabili strahu, ki je v njih. Če bi to višja oblast vedela, se to gotovo ne bi zgodilo. S takim ravnanjem ne boste pridobili ljudi za rdečo oblast."

"Pojdi, Pej, in nič se ne boj. Doma me počakaj. Pridem gotovo."

Štef je že po glasu poznal govornika. Bil je človek njegovih let, čevljar, neustrašen in spreten v govorjenju. Če bo ta množico nahujskal, se vsa reč lahko kaj naglo preokrene, čeprav je okrog in okrog polno vojakov. Toda kdo se na vojake more zanesti? Kdo ve, s kom bi prevrgli, če bi se kaj začelo? Stopil je med vrste z revolverjem v roki in ga je nameril čevljarju na prsi:

"Tu govorim jaz, ti pa samo, če te kdo vpraša."

"Dobro. Toda vedi, da se bomo pritožili na višjo oblast."

"Kakšno višjo oblast? Zapomni si smrdljivi kmet" - rabil je najnavadnejšo madžarsko psovko -, "da sem višja oblast od tukaj do Pešte jaz in nihče drug."

"Pa se pritožim v Pešto. Minilo so časi, ko je lahko oblastnik delal, kar je hotel. Zdaj..."

Dalje ni mogel, ker ga je vojak s tako silo sunil s puškinim kopitom v želodec, da se je vrgel skupaj in lovil sapo. Odvedli ali bolj odvlekli so ga na voz. Sledila mu je dolga vrsta moških, kjer je bil Štef ves zaripel od jeze in je kar tako prikimal. Šele proti koncu se je nekoliko unesel.

Ko je prišel na vrsto Miška, sta si dolgo gledala v oči. Miška nekoliko porogljivo in z rahlim nasmeškom. Štef, pa trdo in z žalostno gubo okoli ust.

"Najraje bi te poslal k vragu, stari. Misliš, da sem bil v četrtek slep? Toda vse življenje si bil revež, zato pojdi svojo pot."

Naglo se je obrnil, nekaj kriknil vojakom, da so vrgli puške na rame in se odpravili proti vozom, ki so stali na cesti v dolgi vrsti. Ko je videl, da je župnik v beli obleki, je rekel vojaku:

"Povej župniku, naj sleče belo obleko. Mar misli, da bomo šli za njim v procesijo?"

Ko so se konji pognali v dir, je množica še vedno stala kot pribita. Pesti so se krčile, toda nihče jih ni dvignil v pretnjo. Preveč so bili presunjeni, preveč prestrašeni pa tudi ogorčeni zaradi vsega, kar se je zgodilo.

Leta in leta so matere in žene in otroci trepetali za može, očete in brate. Nekaj se jih je vrnilo, drugim pa

(Pariz) Slovo od dr. Andreja Capudra

(Dunaj) Pevci z Brezjv v gosteh v SPC

nihče ne bo nikoli vedel za grob. Mislili so, da so zdaj, ko so prišli iz vojnege pekla, doma na varnem.

Lotili so se polja in ga obdelovali naravnost z zagnanostjo, z ihto. V vojaških hlačah in v beli srcaji, ki jo je mati ali žena vsaj trikrat zapovrstjo oprala v deževnici, da bi bila bolj mehka, so hodili na njive in v gozd, iz gozda na travnik, kakor da hočejo vse naenkrat objeti, vse naenkrat okusiti in poduhati. Stopili so za plugom in oprezno brcali težke grude, kakor da sumijo, če ni kje v njih skrita granata. Potem pa so bili zopet na dolge ure kakor odsotni, mrkih obrazov in stisnjenih obrvi.

Toda poteze so se po malem blažile in ure odsotnosti so bile vse bolj redke. Čas je celil njihove notranje rane, njihovo grozo, njihov strah.

Zdaj pa naenkrat tole!

"Zato ga je Bog varoval štiri leta, da ga bodo zdaj ti vrage ustrelili! Moj Bog, moj Bog!" je bruhnila v jok neka žena. Druge so se ji vrgle okrog vratu in jo tolažile:

"Ne jokaj, Treza, ne jokaj! Saj se bo vrnil."

"Tudi mojega so odpeljali, kaj bom zdaj sama! In niti krompirja še nismo posadili, ko nimamo svojih krav!"

Začelo se je splošno vpitje in žalovanje. Sonce pa je sijalo mirno kakor prej, pajčevinaste megle so se vlekle čez nebo v razpotegnjenih štrenah, petelini so se drli na vso moč in kokoši so se prepelile v pesku, kakor da hočejo pogasiti razdejajoči ogenj.

"Zakaj so odgnali prav mojega? Bog moj! Saj sta pa vsi moški bili v četrtek tukaj, vsi ste tekli za tistim zlodjem peklenskim, vsi ste ga mlatili, zdaj pa ostanejo lepo tukaj, doma, moj pa mora z njimi! Je to pravica?"

"Pusti jih, pusti! To sploh niso moški, čeprav hlače nosijo. Če bi bili za kaj, bi se postavili. Najmanj deset jih je bilo na enega vojaka, pa niso s prstom zganili. In zdaj stojijo tukaj s polnimi hlačami."

Moški so molčali in gledali v tla. Nekomu pa je le bilo tega preveč in je počasi, tehtno dejal:

"Dolga kita, kratka pamet. Kaj pa ti veš, neumna ženska, kaj je orožje? Ena sama strojnica bi bila dovolj, da nas v nekaj minutah vse pokosi. MI pa praznih rok." Hotel je še nekaj reči, pa je samo zamahnil z roko in se obrnil proč.

"Ženske nam zamerijo, da nas niso vzeli s seboj. Pa smo mi krivi? Si gledal Štefa, kako je izbiral? Niti v obraz ni pogledal nikomur, kar tako je prikimal. Toda če ga dobro poznam, mislim, da ne bo nič preveč hudega iz vsega tega. Ni tako slab človek, le oblast mu je malo preveč stopila v glavo."

"Si ga slišal? Do Pešte ni večjega oblastnika od njega."

"Če nam bodo taki vladali, potem res lahko mnogo pričakujemo."

"Pa jih res ne moremo rešiti? Jim ne moremo pomagati? Pa nam vsaj povejte, kaj bodo z njimi naredili?"

"Kaj bodo naredili?" je povzel zopet tisti tehtajoči glas. "Kdo bi to vedel? Nisem Bog, da bi poznal človekove misli. Najmanj pa misli norcev. Pobili jih že ne bodo. Če bi to nameravali, bi jih pobili tukaj vpricho vseh za sva-rilen zgled. Sodili jih bodo in obsodili. Na koliko, sam Bog ve."

"Pa jih res ne moremo rešiti? Jim ne moremo pomagati?"

"Kako jih rešite?" se je vmešal Miška. "Zdaj je splošno pomanjkanje, zato vsakemu človeku kaj pernatega prav pride. Petelinov se še kar precej oglašva v vasi. Zavijte kateremu vrat in ga nesite Štefovi materi. Drugega pa nesite sodnikovi ženi, tretjega tožilcu. Morda bodo pa petelini glasneje govorili ali peli, kakor bi ve to znale. Poglejte tudi za tram, morda se tudi tam še kaj najde. Čim bolj boste mazale, prej jih boste izmazale."

Skupine so se začele rahljati in ljudje so se razhajali na vse strani. Nekaj otrok je še vedno stalo na mestu in bled strah jim je gledal iz oči. Šele na materin klic so se prestopili in šli za njim kakor mesečni.

"Ne jokaj, Treza, ne jokaj! Saj se bo vrnil."

Pejpa ni bilo med njimi. Med otroki je ves čas rinil nazaj k zidu in ko ga je dosegel, proti desnemu oglu. To niti ni bilo težko, kajti tega ogla so se vsi otroci ogibali. Poleg je stal namreč star vojak s puško in otroci so se ga bali. Vojak je gledal proč, Pejpa se je prestopal nekaj časa, nazadnje pa stopil za ogel. Vojak ga je pogledal in mu pomežiknil. Pejpa je dobro vedel, da vojak razume njego-

vo namero in jo odobrava. Čim je vojak pogledal proč, je Pejp stekel k živi meji in po nekaj skokih je bil že zgoraj v gozdičku.

Stražar se je delal, kakor da ne ve za to, toda neki mlečnozob fantč med vojaki je opazil bežečega dečka ter pomeril s puško za njim. Stražar je priskočil in zgrabil za puško, preden je oni sprožil.

“Si nor, kaj pa delaš?”

“Otrok je pobegnil, in to tebi. Ti odgovarjaš zanj.”

“Seveda odgovarjam. Ti pa teci za njim in ga piši nekam!”

“Odgovarjal boš tudi za to, kako govoriš z menoj.”

“Tako, kakor s takimi, ki je komaj oblekel uniformo, pa je že toliko pogumen, da bi streljal na otroka. Saj ne veš, kaj si hotel narediti. Nekoč boš rad, da sem ti to preprečil.”

Mladenič je bil ves rdeč, ni pa vedel kaj odgovoriti. Obrnil se je in v zadregi odšel.

Pejp pa je tekel, da ga je začelo zbadati v prsah. Doma je sedel na prag in ni mogel razumeti, kaj se je pravzaprav zgodilo.

Nekje v glavi se mu je vse mešalo: nebeška muzika v cerkvi in drdranje voz, veličastna pesem in strahoten krik in jok, urejena procesija in prerivanje teles, duhovnikov prihod k oltarju in njegove zvezane roke, vse je bilo pomešano med seboj, vse se je zlilo v nekaj nerazumljivega.

Nekaj moških se je vrnilo iz Monoštra že drugi dan, nekaj čez teden dni, nekaj pa jih je ostalo v ječi vse do jeseni, ko so rdeče zamenjali drugi oblastniki.

(Stuttgart) Mladi ob grobu Rudolfa Habsburškega

Na cvetno nedeljo zvečer so v Monoštru izpustili več kot polovico zapornikov. Morali so izprazniti prostore, da so imeli kam zapreti politične iz Gorenjega Senika. Izpustili so tudi Kopinarovo mater, žena pa je umrla kmalu po tistem, ko so jo zaprli. Nihče ni zvedel, kaj ji je bilo tako naglo, saj je bila doma čvrsta in zdrava. Mati pa je kmalu po vrnitvi prodala posestvo in se preselila drugam. Bila je zlomljena, stara ženska, molčeca in vedno prestrašena, z večnim nemirom v očeh.

Tudi Lina se je vrnila. Rekli so ji, da jo začasno pustijo domov, ker je razprava odložena. Lini je bilo vseeno. Sedela je brez dela v ječi in brez dela bo sedela doma. V ječi so ji vsaj jed redno prinašali, čeprav je bil obrok skop, da bi komaj zadostoval za dojenčka. Toda Lina se še tega včasih niti dotaknila ni.

Župana Karola je zapor zlomil. Morda bi bilo bolje reči, da je strl njegovo okostenelo samoljubje. Ni mu prišla do živega ne slaba hrana in lakota, ki je je zares veliko prestal, zmehčale so ga mnoge brezmejno počasne minute, ki so drsele skozi njegovo zavest s polževo počasnostjo. In bil je prisiljen premišljevat, kajti svoje zavesti ni mogel ustaviti ali ohromiti, da se ne bi vračala vedno nazaj na isto vprašanje: komu si kdaj storil kaj dobre, komu je koristilo tvoje življenje?

“Odgovarjal boš tudi za to, kako govoriš z menoj.”

Že pri prvem zaslišanju je vse priznal. Napeto je čakal, da ga bo sodnik vprašal tudi za druge stvari, ki so ga težile, morda celo za Miškovo njivo. Bas se je tega, nekje v globini pa si je tega tudi želel. Sklenil je vse povedati po pravici, pa če gre vse po zlu. Saj je že davno vse izgubljeno. Tudi sodnik ni vprašal dalje in župan si je oddahnil, teža v srcu pa se je samo še povečala.

Na sodbo je čakal vdano, pa tudi poln strahu, saj se je vse mešalo v njem in nič ni bilo trdnega, na kar bi se mogel opreti. Na cvetno nedeljo zvečer pa so se vrata celice odprle in poslali so ga domov, dokler ga ne bodo znova poklicali. Prost je bil tudi logar. Ko sta se na dvorišču srečala, sta nekaj časa samo gledala drug drugega, kakor da sta si tujca, ki se nista nikoli videla.

“Greš domov?” je končno rekel logar.

“Grem. Kaj pa naj drugega počnem? In ti?”

“Prijavil sem se k vojakom. Zbirajo prostovoljce. Pravijo, da bodo tako ali tako mobilizirali.”

“Seveda, seveda. Zakaj pa so nas izpustili? Ti kaj veš?”

"Toliko kot ti. Menda nimajo prostora in pričakujejo politične. Tako sem slišal. Kdo pa ve?"

"Naj bo, kakor hoče. Meni je vseeno. Tu ali doma, povsod je isti pekel."

"To praviš ti meni?"

"No, pa zbogom. Morda se več ne vidiva."

"Morda res ne. Zbogom."

Razšla sta se, ne da bi si segla v roke. Ko je bil Karol že precej daleč, je logar zaklical za njim:

"Karol!"

"Kaj je?"

"Mišku lahko poveš, da ga pozdravljam. Naj se pripravi."

"Eh kaj! Dovolj smo ga polomili! Rajši vse skupaj pozabi."

"Pa ne bom. Na to se lahko zaneseš."

"Če prav pomisliš, Miška ni bil proti nam. Samo potrdiril je, kar sva povedala midva."

"Prav zato naj se pazi. Tak nič, tak berač, pa bo proti meni pričal!"

"Tudi midva nisva več kaj, čeprav sva nekaj bila. Ne leži še globlje, ko si že do vratu notri."

"Pa bom."

"Norec je norec," je zabrundal župan in šel svojo pot. Zadovoljen je bil, da je že noč, kako bi sicer šel skozi Senik in po domači vasi. Hodil je počasi, nekaj zaradi lahkote, nekaj pa zato, ker se mu ni mudilo domov.

"Saj me nihče ne čaka, kaj bi hitel. Žena bo vpila nad mano, da bo sredi noči vsa vas prisluhnila. Kaj naj ji rečem? Kaj sem si s to žensko nakopal na glavo! Mislim sem, da je vsaka kakor Lizika. Tudi Lizike ne bi smel vzeti, čeprav sem jo imel resnično rad. Toda ona mene ni imela rada. Nikoli. Vse moje dobrikanje, vse moje ljubkovanje ji je bilo samo v nadlego in dolgčas. Mimo mene je hodila, kakor da me ni na svetu.

Moj Bog, kako je življenje zavozlano in bridko! Glej, to so naše njive. Vse je samo na pol obdelano in čez nekaj let bo tu še raslo trnje. Mi pa smo se gnali za zemljo kakor norci. Nalagali smo krivico na krivico kakor hudičeva drva, da nas zdaj njihov ogenj razjedal do zadnjih globin.

V ječi sem sklenil, da Mišku vrnem njivo. Toda s čim jo bo orgal, s čim obdeloval, zdaj na stara leta, ko nima niti motike pri hiši? Vidiš, zopet so tu pomisleki, zopet tista stara hudičeva skušnjava: opravičiti se, najti vzroke, da ne bi bilo treba storiti kaj dobrega.

In kaj bodo rekli ljudje? Vse bi razgalil znova, sramota bi znova stopila naprej, ko je čas že davno čez vse prekril svoj temni prt. Toda nekaj moram narediti, nekaj moram ukreniti, tako vendar ne morem na drugi svet.

Že davno bi šel k spovedi, pa vem, da bi mi župnik rekel: "Najprej popravi krivico in potem pridi po odvezo." Kako lahko je krivico narediti in kako težko jo je popraviti.

Kako trdo roko imaš, pravični Bog! Kako znaš človeka prijeti za vrat in ga obrniti k sebi, da mu pogledaš v oči. In vpricho tvojega pogleda se človek mora omeščati, mora, saj ni kamen. Mora se spustiti na kolena, naj bo še tako visok.

"Pa ne bom. Na to se lahko zaneseš."

Daj, pravični Bog, da se tudi jaz sklonim! Čisto dol k zemlji, v katero že lezem. Ne zavrzi me, ti sveti in pravični, mene grešnega in krivičnega. Daj mi moči, da vsaj nekoliko popravim, kar sem zagrešil!"

Karol je ječal od notranje presunjenosti, kajti zanj je bila ta ura ura milosti, ko je zahrepenel po njem, brez katerega je človek tako strahotno sam in izgubljen na tej zemlji. Saj je človek kakor z drobcem ljubezni nabit elektron, ki ga brezmejno privlači in osrečuje vesoljstvo, brezmejnost, polnost ljubezni, ki ji je ime Bog.

22

Morda nikjer na svetu ni bilo v enem samem letu toliko različnih državnih ureditev kakor v pokrajini med Muro in Rabo, v Slovenski krajini. Tisočletno kraljestvo svetega Štefana je propadlo, čeprav se je nekaterim zdelo, da se je zgodilo nekaj nemogočega in bogoskrunskega. Nastala je republika, republika s krono, toda brez glave, ki bi jo nosila. Republika s krono se je spremenila v republiko brez krone. Rdečo republiko je v Slovenski krajini zamenjala Murska republika, ki pa je bila tako mlečno

(Berlin) Presenečenje od doma čaka na Anico.

(Heilbronn) Harmonikarski orkester
g. Ferdinanda Anclina

rdeča, da je morala izdihniti že nekaj dni po rojstvu in rdeča madžarska oblast je prišla nazaj, čeprav samo za nekaj mesecev, dokler niso v to pokrajino vkorakale jugoslovanske čete. Ni čudno, da je bila zmeda popolna in ljudje niso več vedeli, kam pravzaprav spadajo in bi najrajši nikogar ne imeli nad seboj. Zato je bilo tudi mogoče, da se je rodila Murska republika. Zdi se, da se je vsa užaljenost ponižanega in teptanega ljudstva, ki je stoletja sklanjalo svoj tilnik pod tuj jarem, strnila v eno samo kapljo, težko in nabreklo, tako polno nosečnosti, da je morala poroditi. In rodila je Mursko republiko. Stoletno podzavestno hrepenenje je dobilo vidno obliko. Ta mali, na videz nezavedni narod je naenkrat hotel živeti po svoje. Ni čudno: trikrat se je oblast, madžarska oblast, menjala, slovensko ljudstvo pa je postopoma prihajalo iz dežja pod kap. Rdeča oblast, ki je sicer toliko obljudbujala, mu še tistih pravic ni hotela dati, ki jih je imelo pod meščansko republiko. Zato je neki Tkalec obiskal vse večje kraje v tej mali deželi in govoril: "Ljudje, pogledjte okrog sebe! Pogledjte ta naša polja naše gozdove. Koliko lepote in koliko bogastva! Vsega imamo kar potrebujemo. Treba nam je samo miru in svobode. Čemu naj bi nam vedno vladali tujci? Vladajmo si sami in naša dežela bo pravi paradiž." Morda je bil Tkalec sanjač, morda je bil naivnež, toda ljudstvu je govoril iz njegovih najglobljih teženj. Čeprav je bilo vse tako do kraja nemogoče, vse kakor radostne sanje, kakor pohod slepih v neznano, postalo je dejstvo, postalo je resnica. devetindvajsetega maja devetnajstega leta ob pol dvanajstih so s hotelskega balkona v Soboti slovesno oklicali Mursko republiko, ki se odcepi od madžarske sovjetske republike in združi pod svojo oblastjo vse kraje v Prekmurju, kjer prebivajo Slovenci. Ta dan naj bi bil narodni praznik za teh nekaj nad petdeset tisoč držav-

ljanov. Vlada je štela dvanajst članov, vojska pa šestin- trideset oficirjev in kakih tisoč dvesto vojakov s kakšni- ma dvema ducatoma strojnic, tremi minometi in - trepeči svet pred njimi! - imeli so celo dva topa. Toda za miroljubno državo je bilo to dovolj. Samo do skrajnosti preprosta - v najboljšem smislu - in poštena ter v pogodbe in dogovore zaupajoča prekmurska duša je mogla priti na misel, da je treba oklic nove republike sporočiti tudi dosedanjim oblastnikom, kakor da bodo ti poslali brzojavno čestitko in se zahvalili za to, da nek- do posega v njihovo oblast. Sklicevali so se na samood- ločbo narodov in madžarsko oblast celo prosili za po- moč, čeprav so takoj dodali, da se bodo obrnili za pomoč drugam, če bi jih madžarska vojska napadla ali se ne bi hotela umakniti iz nove države. Volk dlako men- ja, ne pa nravi. Kakor bi nekoč kraljevska Madžarska v krvi zadušila vsak poskus upora ali odcepitve, tako je storila tudi rdeča oblast. Poslali so svojo vojsko nad upornike. Morali so pohlevnega nedonošenčka zadušiti, še preden pride prav na svet. Od vzhoda in seveda so za- čele prodirati madžarske čete v to mlado, komaj rojeno republiko. Od Monoštra sem je prihajal četrti bataljon napol bosih in v bele breg, še oblečenih vojakov. Imeli pa so strojnice in nekaj topništva in so drugega junija prispeli v Brezen ob vznožju Srebrnega brega.

"Otrok je pobegnil, in to tebi. Ti odgovarjaš zanj."

Počivali so v gozdovih, na večer pa so dobili povelje, naj napadejo sovražnika. Dvajset prekmurskih vojakov je pred kratkim zasedlo šolo v Martinju, da bi varovali in branili ta skrajni konec Murske republike, ki ni vedela ali pa se ni zmenila za to, da spadajo k njej tudi Slovenci v Porabju. Ali pa je slutila bodočo krivično mejo? V večernem mraku so madžarske čete napredovale ob živi mejah in globoko usekanih kolnikih tako skrito in neslišno, da so se približali šoli na dvesto metrov, ne da bi padel en sam strel. Potem se je pa začel ples. Zaregljale so strojnice, posamezni streli so se kopicili v vozle, se uravnali v enakomerne skoke in se znova zgostili v gruče. Vmes se je s treskom razletelo nekaj granat. Ljud- je, ki so večinoma prav ob tem času večerjali, so spustili žlice iz rok in stekli na prag, da bi videli, kaj se dogaja. Toda pri vsaki skupini hiš se je našel kak bivši vojak, ki jim je iz varnega zavetja klical, naj se umaknejo v hišo in ležejo pod okna tesno k steni, da jih kaka neumna krogla ne ujame. Ko so z očmi poblisnili proti šoli, so videli samo še bele zadnjice v breg, še oblečenih vojakov

ki so po vseh štirih lezli skozi visoko žito in neprestano streljali. Tistih dvajset vojakov Murske republike v šoli, ki jim je veljal napad, je morda odgovorilo s kakim strelom, morda pa tudi ne. Vpričo tolike premoči je bilo pač najpametneje, da so se čim hitreje spustili v trdkovsko grapo in se umaknili proti Cankovi, od tam pa še dalje proti Radgoni. Žrtev ni bilo. Niti ranjen ni bil nihče, razen Murske republike, ki je dobila smrtno rano. Zgodilo pa se je nekaj, kar pravzaprav ni spadalo k tej bitki. Med rdečimi prostovoljci je bil tudi logar. Ko so ga izpustili iz zapora, je dobil orožje. In ko je počival z drugimi rdečimi vojaki v Breznu, mu je pogled neprestano uhajal na hrib na levi strani, kjer se je na obzorju ostro odražal obris Miškove bajte. Ko so se zvečer drugi vojaki začeli plaziti proti šoli, se je logar potuhnil v brazdo, potem pa neopaženo stekel nazaj skozi gozd proti Miškovemu domu. Miška je prav takrat šel po hribu navzdol z vrčem v roki, da bi zajel vode. Logar je dolgo meril, kajti roka mu je trepetala od razburjenosti, potem pa je sprožil. Pok ni bil močan, pač pa oster; svinčenka je brenčaje in s sovražnim žvižgom preletela precejšnjo razdaljo in logar je videl, kako se je Miška zgrabil za stegno in zlezal skupaj. "Zdaj sem mu posvetil, čeprav ne za večno. Visoko sem meril, pa bi moral še višje. Tako se bo pa gotovo izlizal. Naj se, toda maščeval sem se in zdaj si ničesar več ne želim. Zdaj je vse v redu. Če padem, naj padem, zdaj mi ni nič več mar. Toda streljanje je utihnilo. Kaj so vse naše pobili? Nazaj moram." Miška najprej ni prav vedel, kaj se je zgodilo. Silna, pekoča bolečina je počasi pojenjala in ostalo je samo ostro kljuvanje. Videl je, da močno krvavi, ni pa imel ničesar, s čimer bi ustavil kri. Vzel je nekaj vlažne prsti, jo zgnedel med prsti in si jo pritisnil na majhno rano na prednji strani stegna. Hujša je bila rana na zadnji strani, ki pa je ni mogel videti, na tako odročnem mestu je bila. Tudi tja je pritisnil kepo vlažne ilovice in krvavitev je počasi prenehala. Ko se je dvignil, je bil nekoliko omotičen, vendar se je z veliko muko le privlekel do doma. "Pejp, zdaj pa imam!" "Kaj pa, stric? Zakaj so tako streljali?" "Ranjen sem, Pejp. Zablodela krogla me je našla. Morda mi je bilo tako namenjeno. Ne vem, če bo kaj dobrega iz tega. Poglej, Pejp!" Miška je potegnil široko hlačnico navzgor in prikazala se je noga, vsa krvava in umazana od razmazane krvi, ki je zaradi hoje znova tekla iz obeh ran. "Nalij vode v škap, da opereva to umazanijo." Pejpa je bilo strah in upiralo se mu je, vendar je ubogal in nogo lepo umil. Zdaj se je zdela cela reč čisto neznačajna, zlasti na prednji strani. "Poišči

trpotca, Pejp. Okrog bajte ga ni, to dobro vem. Na vratitkah pa ga je vse polno." "To so tisti listi, ki brez stebel poganjajo kar iz tal?" "Tisti, tisti. Samo pohiti, da bova rane zavezala. Nič dobrega ne bo iz tega, se mi zdi." In res ni bilo. Najprej se je rana zaprla in zdelo se je, da se lepo celi. Potem pa je ona na zadnji strani dobila rdeč obroček, ki se je vse bolj večal in noga je začela otekati. Kmalu je bila gladka ko steklo. Miška je postajal bolj in bolj nemiren. Kar naprej je govoril, zdaj sam s seboj zdaj s Pejpom in čutil je, kako ga nekaj priganja, da Pejpu čim več pove, mu nekaj razloži, nekaj važnega. Toda za tisto nekaj ni mogel najti prave podobe. Zato je govoril kar tako, kar mu je tisti trenutek prišlo na misel. Največ je govoril o sebi in včasih dodal: "Tudi ti tako ravnaj, Pejp. Tako in nič drugače!" Ko pa s seboj ni bil zadovoljen, je Pejpa svareče pogledal in rekel: "Ti Pejp, pa ne delaj tako! Ne, ne tako. To je napak. Samo eno je važno, Pejp, da si dober. To te napolni z mirom, da si zadovoljen. Ne vem, ali sem storil v življenju mnogo hudega. Morda nisem. To me ne teži. Teži me pa, Pejp, da nisem storil nič dobrega. Bil sem revež. Morda ni bilo potrebno, da sem se tako zapustil. Ne bi se smel dati žreti od žalosti. Toda bridkost je bila močnejša od mene." "Kakšna bridkost, stric?"

"Tudi midva nisva več kaj, čeprav sva nekaj bila. Ne lezi še globlje, ko si že do vratu notri."

"Ker nisem imel nikogar na svetu. Kakor ti Pejp, sinek." "Zakaj jaz, stric? Jaz nisem sam. Jaz imam vas, stric." "Da, moj mali Pejp. Ti imaš mene in jaz imam tebe. Tebe imam. Ti niti ne slutiš, kaj pomeni imeti takega dečka, kot si ti. Kako je svet, odkar si pri meni, polnejši; kako zdaj veter drugače diši, kako je zdaj rosa čistejša, kot je bila prej; ptice znajo bolj vesele pesmi; zdi se mi, da celo bori hitreje rastejo. Veš, Pejp, prej sem bil tudi sam bolj hudoben, zlobnejši. Krivico sem težko odpustil in mi je ležala kakor težek kamen na prsih. Odkar pa imam rad tebe, imam rajši tudi druge ljudi. Zdi se mi, da so ljudje postali boljši, manj škodoželjni, manj trdi in menda tudi manj nesrečni." Pejp je sedel na visokem pragu in njegova sključena podoba se je tako ostro odražala od vzhodnega neba, ki je toliko bolj temnelo, čim bolj je nebo na zahodu žarelo v prekrasnih zlatih barvah, ki so prehajale v živo rdečo, nato v oranžno in vinsko rdečo, dokler se njegov zadnji odsev ni izgubil na mlečni modrini od juga na sever razpetih nežnih meglic.

Se nadaljuje

GORNJA RADGONA

Prvi odsek avtoceste skozi Pomurje od Vučje vasi do Beltincev z mostom čez Muro bo zgrajen do leta 2000, istočasno pa naj bi naredili tudi lendavsko obvoznico. Od leta 2000 do 2002 naj bi zgradili odsek od Lenarta do Vučje vasi in od Beltincev do madžarske meje, do leta 2004 pa še odsek od Maribora do Lenarta.

HOTIZA

Prebivalce obmejne Hotize so spet vznemirile položnice za t.i. vodni prispevek, ki ga morajo plačevati vsi lastniki obdelovalne zemlje, gozdov in travnikov na hrvaški strani Mure in na slovenski strani reke, kjer del zemljišča spada v hrvaško katastrsko občino Martin na Muri. Hotižani se bojijo, da jim hrvaške oblasti, če ne bodo plačali vodnega prispevka, marca ne bodo podaljšale dovolilnice za gibanje v obmejnem pasu, s tem pa jim bodo onemogočile dostop do zemljišč, ki ležijo na hrvaški strani reke, in do zemljišč v hrvaški katastrski občini na slovenski strani Mure.

Vse težave so povezane z negotovo usodo meje med Slovenijo in Hrvaško v KS Hotiza. Hotižani dokazujejo, da je ozemlje na levem bregu Mure, čeprav njegov velik del leži v hrvaški katastrski občini, slovensko in se z morebitnimi drugačnimi dogovori o poteku meje med državama ne bodo sprijaznili.

KOPER

V koprskem zdravstvenem domu so slovesno odprli nove oziroma prenovljene prostore otroškega in šolskega dispanzerja ter dispanzerja za ženske, do zdaj so delali v popolnoma neustreznih ter pomanjkljivo opremljenih prostorih. To je največja naložba oziroma projekt po letu 1962, ko je bil zdravstveni dom zgrajen. Skupaj z medicinsko in drugo opremo ter 800 kvadratnimi metri novih oziroma obnovljenih površin bo to letos največja naložba v osnovnem varstvu v Sloveniji sploh stala bo 150 milijonov tolarjev.

Koprčani oziroma Koprčanke imajo zdaj pod isto streho zdravstveno varstvo za otroke od spočetja naprej, saj so poleg dispanzerja za ženske, ki je tu že bil, v staro mestno jedro preselili tudi otroški in šolski oddelek, oba sta prej delovala v Olmu.

LJUBLJANA

V ljubljanski bolniški župniji so se zbrali bolnišnični duhovniki vseh treh slovenskih škofij in pregledali pastoralno delo, ki ga opravljajo po bolnišnicah. Zapis o

aktualnih temah, o katerih so razpravljali, pa so poslali tudi tajništvu Slovenske škofovske konference. Ugodno so ocenili pastoralno delo bolnikov in zdravstva, ob tem pa menili, da jo mora obravnavati tudi vseslovenska sinoda. Tudi zato, da bi naredili res vse, da bi vsaj do leta 2000 vsaka bolnišnica, vsak zdravstveni zavod in dom za ostarele dobili svoj bogoslužni prostor (zdaj ga ima deset bolnišnic). Zbrani so poudarili, da je v krajih, kjer imajo bolnišnice, treba status bolnišničnega duhovnika urediti na državni ravni in da je študijsko, vzgojno in izobraževalno delo vseh, ki bedijo nad pastoralno delo bolnikov, trenutno prednostna naloga Cerkve na Slovenskem.

MOZIRJE

Država je potrdila, da je na območju Zgornje Savinjske in Zadrecke doline nujno postaviti nov dom za varstvo odraslih. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je izdelalo načrt postavitve novih domov za ostarele do leta 2005. Do takrat naj bi v Sloveniji sezidali tri domove za varstvo ostarelih. Za takšen prepotreben dom se že več let potegujejo tudi občine Zgornje Savinjske in Zadrecke doline oziroma prejšnja skupna občina Mozirje. Zdajšnje občine Mozirje, Gornji Grad, Ljubno in Nazarje pa se niso mogle dogovoriti, kje naj bi novi dom stal, zato bodo izbiro prepustile ministrstvu. Izbrano lokacijo bo podprla tudi peta izmed tukajšnjih krajevnih skupnosti, občina Luče. Poleg soglasja o skupnem kraju bo, če bo tako odločilo ministrstvo, nujno še soglasje petih občin o zagotavljanju 30 odstotkov stroškov za postavitev doma za varstvo ostarelih.

SEVNICA

Tradicija obrtnega in poklicnega izobraževanja v Sevnici je vsaj stoletna, vendar so tam po neverjetnem lahkotnem zaprtju lesne šole zadnja tri desetletja obdržali le

Motiv z Brkinov

še tekstilni program. Na sevniški srednji šoli, obiskuje jo 220 dijakov, pa so minulo jesen odprli še dva oddelka za frizerje. Program je s 64 dijaki prinesel na šolo nov delovni polet. Pred tedni so dogradili in opremili tudi delavnico za praktični pouk.

SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI

Malo pred koncem lanskega leta je v občini Sveti Jurij ob Ščavnici v nakladi 900 izvodov (občina šteje le malo manj kot 3000 prebivalcev) izšla prva številka občinskega Jurjevškega glasila. Da ga bodo izdajali, so se občinski svetniki odločili že pred časom, in to zato, ker jim pisanje novinarjev o njih in njihovem delu ni bilo všeč. Prepričani, da iščejo samo napake in sporne teme (kot je spor o imenu občinskega središča in še kaj), so sklenili, da ustanovijo glasilo, v katerem bodo lahko sami o sebi pisali tako, kot bo njim najbolj všeč. Omenjanja spornih zadev torej v Jurjevškemu glasilu ne moremo pričakovati.

POPIS PREBIVALSTVA

V prvih dneh aprila bo vanj zajetih okoli 10.000 naključno izbranih prebivalcev.

Popis prebivalstva je tudi pri nas vsakih deset let. Prihodnji bo čez tri leta - po koncu marca leta 2001. Ker je to obsežno in zahtevno delo, se je statistični urad že zdaj začel pripravljati nanj in je za ogrevanje napovedal

Turška gora

poskusni popis, ki bo zajel približno pol odstotka prebivalstva Slovenije. Poskusni popis bodo opravili v prvih dneh letošnjega aprila.

S tem poskusnim popisom prebivalstva in gospodinjstev bodo zajeli 64 naključno izbranih popisnih krajev, kjer bodo s klasičnim načinom anketiranja popisali vse tamkajšnje osebe, gospodinjstva in stanovanja. Tako naj bi popisali približno 10.000 prebivalcev oziroma okrog 3300 gospodinjstev in stanovanj, vendar bodo vprašalniki manj obsežni kot pri pravnih popisih.

V tretjini izbranih opisnih krajev bodo popis opravili tudi po pošti. Izbrana gospodinjstva bodo po pošti še pred koncem letošnjega marca prejela popisni vprašalnik s prošnjo, da ga izpolnijo in po pošti vrnejo v Ljubljano statističnemu uradu Slovenije do 10. aprila 1998. Tako bo statistični urad lahko presodil, ali lahko redni popis leta 2001 načrtuje za popisovanje tudi uporabo poštnega načina.

OBVEZNE LICENCE

Od 1. februarja letos morajo imeti vsi slovenski prevozniki licence. Izdajajo jih na gospodarski in obrtni zbornici, so sporočili z ministrstva za promet in zveze. Vsak prevoznik dobi poleg izvirnika tudi kopijo licence za vsako vozilo, s katerim opravlja prevoze. Vsak voznik mora imeti zato v vozilu izvirno (ne katerokoli) kopijo licence, ki jo potrdijo ob izdaji na gospodarski ali obrtni zbornici.

Licenco bodo preverjali prometni inšpektorji. Denarna kazen za tiste, ki bodo vozili brez nje ali bodo opravljali prevoze, za katere nimajo licence, je najmanj 600.000 tolarjev, za odgovorno osebo v podjetju pa 60.000 tolarjev. Na prometnem ministrstvu pravijo, da je licenca dokazilo, s katerim se morajo slovenski prevozniki izkazati v katerikoli državi EZ in tudi v Sloveniji. Vsi pogoji za pridobitev licence so po zagotovilih ministrstva usklajeni z zahtevami EZ.

I,4-ODSTOTNA INFLACIJA

Januarja letos so v primerjavi z decembrom cene življenjskih potrebščin v Sloveniji zrasle za 1,4 odstotka ter bile po podatkih slovenskega statističnega urada za devet odstotkov višje od lanskih januarjskih cen.

Kot je sporočil urad za statistiko, so se v letošnjem prvem mesecu najbolj podražile hrana in brezalkoholne pijače, in sicer za 3,1 odstotka, cene v skupini "najemnina, gorivo in energija" so višje za 2,8 odstotka, v skupini "rekreacija in kultura" pa za 1,6 odstotka. Nasprotno pa

so se v skupini "transport" znižale za 0,5 odstotka. Na podražitev hrane in nealkoholnih pijač so najbolj vplivale višje cene sadja, ki so se v povprečju dvignile za 14 odstotkov, zelenjava se je podražila za 9,6, mleko in mlečni izdelki za 4,3 odstotka.

BREZPOSELNOST

Ob koncu tretjega četrletja (1997) je bilo v Sloveniji 870.594 aktivnih prebivalcev, med katerimi je bilo 745.244 delovno aktivnih, 125.350 pa jih je bilo registriranih kot brezposelne osebe. Stopnja registrirane brezposelnosti je tako ob koncu lanskega septembra po izračunih državnega statističnega urada znašala 14,4 odstotka. Najvišjo stopnjo registrirane brezposelnosti (29,5 odstotka) ima občina Pesnica, najmanjšo pa občina Žiri, kjer je bilo konec septembra 1997 brez zaposlitve 5,3 odstotka aktivnih prebivalcev. Septembra lani je v Sloveniji uživalo pokojnino 462.113 oseb, kar je bilo za 0,3 odstotka več kot mesec dni prej.

PEDIATRIČNA KLINIKA

Slovenska narodna podporna enota iz Združenih držav Amerike je za postavitev nove Pediatrične klinike v Ljubljani prispevala 16.059 ameriških dolarjev. Ta denar je omenjena enota zbrala na turnirju v golfu, ki ga je lani pripravila kot pomoč v akciji za novo Pediatrično kliniko. Slovenska narodna podporna enota se je s svojimi dosedanjimi prispevki uvrstila med glavne podpornike sklada.

SLOVENCİ PO SVETU

Komisija državnega zbora za Slovence v zamejstvu in po svetu je obravnavala predlog proračuna za letos v delu, ki se nanaša na njihov urad. V njem naj bi bilo za Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu namenjenih 1,52

milijarde tolarjev (20-odstotno povečanje v primerjavi z lanskim proračunom). Podpora Slovincem v zamejstvu naj bi znašala 1,3 milijarde tolarjev, podpora Slovincem po svetu pa 175 milijonov tolarjev. Komisija je sprejela predlog Iva Hvalice, po katerem bo predsedniku parlamenta predlagala, naj ji dodeli matičnost za segment Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Tako bi komisija sama odločala o proračunski postavki urada. Za to je zdaj odgovoren odbor za mednarodne odnose.

Ob koncu so še sprejeli sklep, v katerem predlagajo, naj Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu delitev sredstev krovnim organizacijam slovenske manjšine izvaja glede na predložene programe in dosežene izide.

POSTOJSKA JAMA

Po podatkih Gospodarske zbornice Slovenije - Združenja za turizem - si je Postojnsko jamo lani ogledalo 393.665 obiskovalcev ali 29 odstotkov več kot leta 1996. Razmerje med domačimi in tujimi obiskovalci je močno nagnjeno v prid tujim. Teh je bilo skoraj 86 odstotkov ali 37 odstotkov več in domačih dobrih 15 odstotkov ali 2 odstotka manj kot leto prej. Med tujimi obiskovalci iz 114 držav so bili na prvem mestu Italijani, drugi so bili Nemci, tretji Avstrijci, četrto Poljaki, sledijo Angleži, Nizozemci, Hrvati in drugi. Postojnska jama obhaja letos 180. obletnico odkritja tega podzemskega paradiza. Prva iz serije prireditev, s katero bodo zaznamovali častitljivi jubilej, je razstava plakatov, prospektov in drugega drobnega tiska v ljubljanskem Cekinovem gradu, kjer si je mogoče ogledati tudi najstarejše filmske zapise o obisku jame.

SLOVENSKA MORNARICA

Na dan pomorstva Slovenske vojske so v postojanki na območju Luke Koper proslavili peto obletnico ustanovitve mornariškega odreda, ki je zdaj prerasel v 430. mornariški divizijon s približno 50 mornarji. Slovenska vojska praznuje dan pomorstva v spomin na leto 1993, ko ji je predsednik države slavnostno izročil prapor. Ob tej priložnosti je pripadnike slovenske mornarice pozdravil in jim čestital načelnik generalštaba Slovenske vojske generalpolkovnik Albin Gutman. Šestim ustanoviteljem mornariškega odreda so podelili zlate, drugim pripadnikom divizijona pa srebrne spominske kovance. Mornariški divizijon je zdaj na treh krajih (v Luki Koper, Kolombanu in Moratinih), v njegovem poveljstvu pa upajo, da se bodo še to poletje preselili v novo vojašnico, ki jo urejajo v nekdanjih prostorih ankaranske bolnišnice.

(Stuttgart) Kulturni dnevi so med Slovenci zelo odmevali.

KRAJEVNI ODVISNIK**1. PRISLOVNA DOLOČILA KRAJA PRETVORI V KRAJEVNE ODVISNIKE:**

Doma je najlepše. Otroci so se srečali na križišču poti. Veverica je skrila lešnike v duplino. Zbor letošnjih maturantov je pred Cankarjevimi domom. Človek težko hodi po gamskih poteh. Lucija se je preselila v Kalifornijo. Poleti so se otroci igrali v senci. Na travniku cvetijo marjetice. Ob izlivu Krke v Savo leži Čatež. Na ljubljanski tržnici stoji kip Valentina Vodnika.

2. KRAJEVNE ODVISNIKE PRETVORI V PRISLOVNA DOLOČILA:

Kjer so razvaline gradu, je zrasel hotel. Reševalci so hiteli tja, kjer se je zgodila nesreča. Kjer je gozdna poseka, rastejo maline. Pravočasno sem prispela na kraj, kjer sva se dogovorila. Kjer je miza, je Matijeva knjiga. Kjer so prijazni ljudje, je doma dobra volja. V soboto smo šli tja, kjer se je rodil pesnik Simon Gregorčič. Kjer so imeli prej posajen krompir, so zdaj posejali ajdo.

3. DOPOLNI S KRAJEVNIM ODVISNIKOM:

Stekel je, ... - Pojdem, ... - Živeti želim tam, ... - ....., se igrajo šolarji. - Pozimi se zbiramo tam, ... - ....., se je trlo ljudi. - Anica se bo vrnila tja, ... - ....., povsod so me prijazno sprejeli. - ....., grad je pevec brez vratarja. (Prešeren). - Janezek je stekel mimo mlake, ...

4. DOPOLNI PREGOVORE IN REKE:

....., tam dlako pusti. - ....., je volk mesar. - ....., naj gre še štrik. - Ne praskaj se, ... - Mladost je norost, čez jarek skače, ... - ....., naj gre še tele. - ....., je tudi ogenj.

5. VPRAŠAJ SE PO ODVISNIKU:

Kjerkoli bom hodil, bom mislil nate. Pogledal je tja, kjer je sedel Matej. Odpotovala je, kamor si je vedno želela. Kjerkoli gre, povsod ga vsi poznajo. Kjer ni nič, še vojska ne vzame. Koder sonce teče, kruh se peče. Drevo pade, kamor visi. Vsak dan se je vračala tja, kjer se je zgodila nesreča. Kamorkoli pride papež, doživi prisrčen sprejem. Kjer je med, tam so muhe.

6. VPRAŠAJ SE PO ODVISNIKU IN GA DOLOČI:

Ni vedela, da je bogat. Kjer je sreča, je tudi nesreča. Kdor vozi, ne sme piti alkohola. Povedal mu je, česa se boji. Prijatelj me je prosil, naj ga pokličem. Pes se je umaknil, kamor sem ga spodila. Vprašal me je, kje sem hodila. Kdor je utrujen, potrebuje počitek. Kjer ni potu, ni medu. Povem ti, da bom našla izgubljeno. Hiteli smo tja, kjer so prodajali sladoled. Povej mi, o čem te je spraševal. Saj veš, da te rad vidi. Kdor najde uro, naj jo vrne.

7. ZAMENJAJ "KJER" Z "IN", "TU", "TAM" IPD.:

Janezek je stekel mimo mlake, kjer je splašil žabe. Vsi premočeni smo pritekli do kozolca, kjer smo se oddahnili. Ptice selivke so odletele na jug, kjer bodo preživele zimo. Proti večeru smo prišli na gorsko kmetijo, kjer smo

se napili svežega mleka. Potem smo šli v jedilnico, kjer smo poslušali gramofonske plošče. Užaljen sem se skril na podstrešje, kjer sem bral star časopis. Obiskali smo Lurd, kjer smo nameravali ostati dva dni.

8. VSTAVI VEJICE, KJER JE POTREBNO:

Fantje so skrivajoč se za zidom metali kamenčke na kokoši. Odšel je v tujino iskat boljši kruh. Šklepetaje z zobmi je pripovedoval o nočnem strahu. Na dvorišču je bilo vse polno ljudi. Zjutraj si želi Anka dolgo spati. V sebi ponavljajoč mamino naročilo je hitel v bližnjo trgovino. Učilnico nastlano s papirčki so učenci kmalu počistili. Čakajoč očeta je mama pletla pulover. Star plašč pospravljen na podstrešju so preluknjali molji. Pojdimo pogledat posevke! Kjer je bil nekoč travnik danes raste grmovje.

REŠITVE**1. IZ PRISLOVNIH DOLOČIL KRAJA V KRAJEVNE ODVISNIKE:**

Kjer je dom, je najlepše. Otroci so se srečali, kjer je križišče poti. Veverica je skrila lešnike, kjer je duplina. Zbor letošnjih maturantov je, kjer stoji Cankarjev dom. Človek težko hodi, koder lažijo gamsi. Lucija se je preselila, kjer je Kalifornija. Poleti so se otroci igrali, kjer je senca. Kjer je travnik, cvetijo marjetice. Kjer se izliva Krka v Savo, leži Čatež. Kjer je ljubljanska tržnica, stoji kip Valentina Vodnika.

2. IZ KRAJEVNIH ODVISNIKOV V PRISLOVNA DOLOČILA:

Na razvalinah gradu je zrasel hotel. Reševalci so hiteli na kraj nesreče. Na gozdni poseki rastejo maline. Pravočasno sem prispela na dogovorjeni kraj. Na mizi je Matijeva knjiga. Pri prijaznih ljudeh je doma dobra volja. V soboto smo šli v rojstni kraj pesnika Simona Gregorčiča. Na njivi za krompir so zdaj posejali ajdo.

3. DOPOLNI S KRAJEVNIM ODVISNIKOM:

Stekel je, kamor je hotel. - Pojdem, od koder sem prišel. - Živeti želim tam, kjer je veliko zelenja in vode. - Kjer je igrišče, se igrajo šolarji. - Pozimi se zbiramo tam, kjer je toplo. - Kjer se je odvijala predstava, se je trlo ljudi. - Anica se bo vrnila tja, kjer je doma. - Koder sem hodil, povsod so me prijazno sprejeli. - Koder se nebo razpenja, grad je pevca brez vratarja. (Prešeren). - Janezek je stekel mimo mlake, kjer je splašil žabe.

4. DOPOLNJNI PREGOVORI IN REKI:

Kjer osel leži, tam dlako pusti. - Kjer je žena gospodar, je volk mesar. - Kamor je šel bik, naj gre še štrik. - Ne praskaj se, kjer te ne srbi. - Mladost je norost, čez jarek skače, kjer je most. - Kamor je šla krava, naj gre še tele. - Kjer je dim, je tudi ogenj.

5. VPRAŠAJ SE PO ODVISNIKU:

Kje bom mislil nate? Kjerkoli bom hodil. - Kam je pogledal? Kjer je sedel Matej. - Kam je odpotovala? Kamor si je vedno želela. - Kje ga vsi poznajo? Kjerkoli gre. - Kje še vojska ne vzame? Kjer ni nič. - Kje se peče kruh? Koder sonce teče. -

Kam drevo pade? Kamor visi. - Kam se je vsak dan vračala? Kjer se je zgodila nesreča. - Kje doživi pappež pristrčen sprejem? Kamorkoli pride. - Kje so muhe? Kjer je med.

6. VPRAŠAJ SE PO ODVISNIKU IN GA DOLOČI:

Koga ali česa ni vedela? pred. odv. - Kje je tudi nesreča? krajev. odv. - Kdo ne sme piti alkohola? os. odv. - Koga ali kaj mu je povedal? pred. odv. - Koga ali kaj me prosil prijatelj? pred. odv. - Kam se je pes umaknil? krajev. odv. - Koga ali kaj me je vprašal? pred. odv. - Kdo ali kaj potrebuje počitek? os. odv. - Kje ni medu? krajev. odv. - Koga ali kaj ti povem? pred. odv. - Kam smo hiteli? krajev. odv. - Koga ali kaj naj ti povem? pred. odv. - Koga ali kaj več? pred. odv. - Kdo naj vrne uro? os. odv..

7. ZAMENJAJ "KJER" Z "IN",

"TU", "TAM" IPD.: Janezek je stekel mimo mlake in splašil žabe. Vsi premočeni smo pritekli do kozolca, tam smo se oddahnili. Ptice selivke so odletele na jug, tam bodo preživele zimo. Proti večeru smo prišli na gorsko kmetijo, tam smo se napili svežega mleka. Potem smo šli v jedilnico in poslušali gramofonske plošče. Užaljen sem se skril na podstrešje in bral star časopis. Obiskali smo Lurd, tam smo nameravali ostati dva dni.

8. VEJICE: Fantje so, skrivajoč se za zidom, metali kamenčke na kokoši. Odšel je v tujino iskat boljši kruh. Šklepetaje z zobmi, je pripovedoval o nočnem strahu. Na dvorišču je bilo vse polno ljudi. Zjutraj si želi Anka dolgo spat. V

sebi ponavljajoč mamino naročilo, je hitel v bližnjo trgovino. Učilnico, nastlano s papirčki, so učenci kmalu počistili. Čakajoč očeta, je mama pletla pulover. Star plašč, pospravljen na podstrešju, so preluknjali molji. Pojdimo pogledat posevke! Kjer je bil nekoč travnik, danes raste grmovje.

Milan Kobal

IZRAŽAJMO SE LEPO

KATERI - to je lahko vprašalni ali oziralni zaimek:

1.) Kot vprašalni zaimek na rabi, ko vprašujemo po eni ali več osebah ali rečeh iz večje skupine ali vrste, takšne, ki nam je še pregledna: Katero knjigo bi rad, vezano ali broširano? Katero vino je boljše, belo ali črno? Katere ceste so se ti zdele nevarne?

V nekakšni vrsti so tudi zaporedni dnevi, zato sprašujemo: Kateri dan je danes? Katerega smo?

Kadar je skupina nepregledna, množica prevelika, vprašamo z kdo: Le kdo (izmed vseh ljudi) mi bo odprl ta vrata? San Marino je slikovito mesto, kdo izmed Slovencev je že bil tam?

Narobe je zato, če pišemo: Moža sta se pogovarjala hrupno, ne vem, kdo je bil glasnejši. - prav: kateri (izmed njiju) je bil glasnejši.

Mogoča je tudi samostalniška raba: Kateri se bo oglasil? Katera bi ga hotela vzeti? Kateri izmed vas še niso dobili kosila?

Žena poklicnega gasilca pred možem ne skriva slabe volje: "Dobro vem," mu zabrusi, "da sem slaba kuharica. Vseeno pa se sprašujem, ali je res potrebno, da se vsakič, ko dam pečenko v pečico, postaviš pred štedilnik v popolni gasilski opremljeni, s čeladno na glavi in zaščitno masko na obrazu?"

☺

Pri verouku so se pogovarjali o telesnih delih usmiljenja. Katehet je vprašal:

"Kaj storimo, če vidimo lačnega?"

Odgovorila je Marjanca: "Mu damo jesti."

Katehet spet vpraša: "Kaj storimo, če srečamo žejnega?"

Alenka pove, da mu damo piti.

Toda katehet je vztrajal: "No, in kaj storimo, če vidimo nagega?" Janezek je hitro dvignil roko in odgovoril: "Ja, stran pogledamo!"

☺

- Mihec, katera nedelja je bila včeraj, ko je bilo okrog oltarja vse polno...

- Gospod katehet! Zelenjavna nedelja!

☺

Sosedoma napeljejo telefon. Ponoči pokliče prvi sosed drugega:

- Halo, Peter! Povej mi svojo telefonsko številko!

- Živio, Pavel, številka je 999 999.

- Pa oprostite, Peter, ker te ob enih ponoči budim!

- Oh, nič, nič, Pavel. Saj je tako ali tako telefon zvonil, pa sem moral vstati!

☺

Slon in miš sta šla čez most. Ko sta prišla čez, je miš rekla: "U, kako se je most tresel pod nama!"

☺

Gresta miška in slon po puščavi, miška caplja v slonovi senci. Miška reče: "Ej, slon! Ko ti bo vroče, pa povej, bova zamenjala!"

☺

Sin znanega nogometaša pride ob koncu šolskega leta domov in stopi pred očeta s spričevalom v roki:

"No, sine, kako je bilo v tej sezoni in kakšni so obeti za naslednjo?"

"Očka, moja pogodba za 5. razred je podaljšana!"

Dve prijateljici zaupno:

- Veš, z eno nogo sem v zakonu...

- Toda to je čudovito!

- Že, toda na žalost ne v svojem.

☺

- Kaj ste imeli? vpraša natakar gosta, ki hoče plačati.

- To ve pa samo kuhar. Jaz sem naročil golaž.

☺

- Zakaj so te zaprli?

- Za nič.

- Kako, za nič?!

- Vlomil sem v blagajno in v njej ni bilo nič.

☺

Ribič ribiču, ki sedi na bregu:

- Je tu dobra voda?

- Dobra. Ribam se sploh ne da ven.

☺

- Tvoj pes je čisto podoben tvojemu sinu.

- Kako to misliš?

- Tudi on nič ne uboga.

☺

Na valovih jezera se pozibavata harfa in igla. Harfa zagostoli:

- Ali slišiš, kako lepo zvenijo moje strune?

- Žal ne, imam vodo v ušesih.

☺

Pijančka se pozno ponoči vračata domov.

- Ti, Jože, ali se ti ne zdi, da je danes temno kot v rogu?

- Ne vem. Francelj, jaz čisto nič ne vidim.

☺

"Jaka, si rešil kakšno matematično nalogo?"

"Ne, niti ene!"

"O hudimana, učiteljica bo spet norela, da sva prepisovala!"

☺

Mala Eva je prišla iz šole in vsa ponosna povedala domačim:

"Danes smo se v šoli pogovarjali o Adamu in meni."

☺

Deček vzneseno reče mali prijateljici:

"Ko bom velik, se bom poročil s tabo!"

"To pa ne bo šlo!" vzklikne deklica. "Pri nas je v navadi, da se poročajo med sabo sorodniki. Teta se je poročila s stricem, dedek z babico, oče pa se je poročil z mojo mamo..."

☺

"Gospa, ta krema vas bo pomladila za dvajset let!"

"Pa mi ne bodo potem pokojnine ukinili?"

☺

"Gospodična, zakaj pa ste prišli že po tretjo vstopnico v treh minutah?"

"Gospod blagajnik, veste, tisti cepec pri vhodu mi vsako strga!"

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 40 DEM. Vsaka beseda od 50 naprej stane 1 DEM. Trikratna objava oglasa stane 100 DEM, celoletna 300 DEM. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu, plačate jih lahko pri vašem duhovniku ali na uredništvu.

- * V Dobravi pri Ljubljani prodam manjše posestvo z gospodarskim poslopijem (njive, travnik, 4 ha gozda), voda in elektrika v hiši, asfalt mimo hiše. Informacije v Avstriji (0043) tel (0) 2252 - 55189 TRAIKIRCHEN g. Ivanka Dolinar.
- V bližini Gor. Radgone prodam hišo (bungalov), zgrajeno leta 1980; v hiši je centralna kurjava na olje, velika terasa 11 x 5 m, stanovanske površine je približno 140 m² Prodajam tudi parcele skupaj ali vsako posebej. Dodatne informacije dobite pri: Jože Kežman, Alpenstr. 8, 83395 Freilassing
- V Lenartu v Slov. Goricah prodam novejšo, večjo, delno opremljeno hišo, z vsemi priključki. Cena: 200.000 DEM. Telefon: 004114920829 (Švica)
- Prodajam povsem opremljeno hišo z vinogradom in vrtom, 15 km od Ptujja (Juršinci). Informacije: 041/667-235

- SPODNJA KUNGOTA PRI MARIBORU - Zazidljiva parcela, velikosti 510 m², urejeno okolje, vsi priključki do parcele, sprememba namembnosti urejena. Informacije po telefonu 0049 7031 873698 vsak dan po 20. uri.
- Na lepi legi nad Savinjo v Laškem je naprodaj enodružinska hiša: 6 1/2 sob, 2 kopalnici, 2 garaži, več kleti, z vrtom. Interesenti naj se pokličejo na (061) 601 45 44, Basel.
- V okolici Idrije, Nove Gorice ali Divače, v bližini italijanske meje iščemo primerno starejšo hišo, potrebno obnove, z možnostjo dograditve. Zaželjena je samostojna lega, z manjšim sadovnjakom ali gozdom v bližini. Ponudbe na telefon v Nemčiji 004969/670 12 87.
- Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

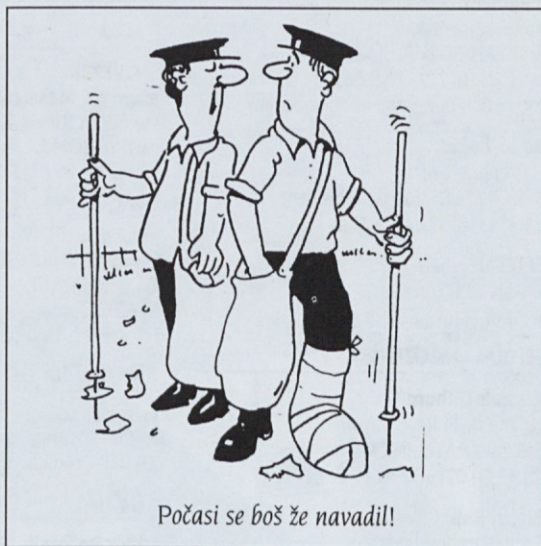
M A L O Z A Š A L O M A L O Z A R E S

Križanka NL 3/98

1	2	3	4	5		6	7		8
9						10			
11					12				13
14				15			16		
17				18					
19			20						
		21					22		23
	24				25	26			
27				28				29	
30									31
32				33					

VODORAVNO: 1. svetnik, ki goduje v marcu (19.), 6. Čas priprave na veliko noč, 9. juhi podobna jed iz mesa in zelenjave, 10. osovina, 11. znana božja pot v Franciji, 12. Peter Golob, 13. Branko Rozman, 14. oče, narečna oblika, 15. mesto v Franciji ob reki Meuse, znano po pogodbi iz leta 845, ki je razdelila frankovsko državo Karolingov na tri dele, v prvi svetovni vojni so bile tam hude bitke, 17. neznan, 18. ivema plošča, 19. Darja Vrečko, 20. manjša vdolbina v valovitem svetu, 21. pravilno, 22. strd, 24. življenjska tekočina, 25. osebni zaimek, 26. oseba iz Svetega pisma, 27. in 30. cerkveni praznik v marcu (25.), 32. skrajšana oblika osebnega imena Lev, 33. sadovi grmičaste rastline, ki raste na posekah in v gozdovih.

NAVPIČNO: 1. žensko ime, 2. izdelki iz usnja za zaščito nog, 3. pramen svetlobe, 4. ERD, 5. Frančišek Artač, 6. spremljanje mrtvega na pokopališču, 7. Oskar Simčič, 9. večji dobitnik na loteriji, zadetek, 12. voditelj petja, 13. tkanina iz niti z drobnimi zankami, 15. pravljico bitje, 16. ljudje, ki se jim rado dremlje, privedniška oblika, 20. pogosta bolezen v hladnem času, 21. način plavanja (olimpijska disciplina), 23. državni zbor, 27. zadek pri nogometu, 28. ONM, 29. OJN, 31. enaki črki

ZVEZA SLOVENSКИH IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA**Stanislav Cikaneč**

62, Offley Road,
LONDON SW9 OLS, GB
tel. in faks (*44) 0171 - 735 6655

AVSTRIJA**Anton Štek**

Einsiedlergasse 9-11,
A-1050 WIEN,
tel. (*43) 1-544 2575

p. mag. Janez Žnidar

Mariahilferplatz 3,
A-8020 GRAZ,
tel. (*43) 0316 - 91 31 69 37

mag. Ludvik Počivavšek

Kirchenstraße 1,
A-4053 HAID b. Ansfelden,
tel. (*43) 07229 - 88 3 56 3
(ob petkih popoldne in ob sobotah)

Janez Žagar

Herrengasse 6,
A-6800 FELDKIRCH / Vorarlberg,
tel. (*43) 05522 - 73100 in 34850

SPITTAL:

A-9800 SPITTAL / Drau,
Fridtjof-Nansen-Str. 3

BELGIJA - NIZOZEMSKA**Kazimir Gaberc**

10, rue de la Revolution,
B-6200 CHÂTELINEAU,
tel. (*32) 071 - 39 73 11

Alojzij Rajk

Guill. Lambert laan 36,
B-3630 EISDEN,
tel./faks. (*32) 089 - 76 22 01

BOSNA IN HERCEGOVINA**p. dr. Marijan Šef**

Hercegovačka 1B
71000 Sarajevo
tel. (*387) 71 657 548
tel./faks (*387) 71 650 795

FRANCIJA**Silvo Česnik**, župnik, delegat

David Taljat, kaplan
prelat Ignacij Čretnik
3, Impasse Hoche,
F-92320 CHATILLON,
tel. (*33) 1-42 53 64 43,
faks (*33) 1-42 53 56 70,

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon,
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 03 82 91 85 06

Jože Kamin

14, rue du 5 Decembre,
F-57800 MERLEBACH,
tel. (*33) 03 87 81 47 82,
(Mlin) (*33) 03 87 01 07 01

Franjo Pavalec

4, avenue Pauliani
F-06046 NICE CEDEX 1
tel. (*33) 04 921 76695

HRVAŠKA

HR - 10000 Zagreb. Slovenska skupnost je
oskrbovana iz Slovenije.

ITALIJA**SLOVENIK:****msgr. dr. Maksimilijan Jezernik**

Via Appia Nuova 884,
I-00178 ROMA,
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

msgr. dr. Oskar Simčič
Corte S. Ilario 7,
I-34100 Gorizia,
tel. (*39) 0 418 - 32 123

JUGOSLAVIJA**Jože Hauptman**

Hadži Milentija 75
ZR JU - 11000 Beograd,

NEMČIJA**Izidor Pečovnik**

Kolonnenstr. 38,
D-10829 BERLIN,
tel. (*49) 030 - 784 50 66,
faks (*49) 030 - 788 33 39,
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Alojzij Zaplotnik,

Stanislav Čeplak, diakon
Oskarstr. 29,
D-46149 OBERHAUSEN,
tel. (*49) 0208 - 64 09 76,
tel./faks (*49) 0208 - 64 708-82

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121,
D-50674 KÖLN,
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT,
tel. in faks (*49) 069 - 63 65 48

Janez Modic

A 4, 2,
D-68159 MANNHEIM,
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00

Stanislav Gajšek

Bogdan Pavalec, past. sodelavec
Feldkirchner Str. 81,
D-85055 INGOLSTADT,
tel. (*49) 0841 - 59 0 76,
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

Janez Šket

Staffenbergstr. 64,
D-70184 STUTTGART,
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks, (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 71 - 34 776 35

Oskrbovano iz Stuttgarta

Krämerstr. 17,
D-72764 REUTLINGEN,
tel. (*49) 07 121 - 43 43 41,
faks (*49) 07 121 - 47 2 27

Joško Bucik

Klausenberg 7c,
D-86199 AUGSBURG,
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13

dr. Marko Dvořák,

voditelj župnijske pisarne
Olgastraße 137,
D-89073 ULM,
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

Slavko Kessler, past. sodelavec
Liebigstr. 10,
D-80538 MÜNCHEN,
tel. (*49) 089 - 22 19 41
Janez Pucelj, delegat
tel. (*49) 0172 - 97 96 738

ŠVEDSKA**Zvone Podvinski**

Parkgatan 14,
S-411 38 GÖTEBORG,
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVICA**p. Robert Podgoršek**

Schaffhauser Str. 466, Postfach 771,
CH-8052 ZÜRICH,
tel. (*41) 01 - 301 31 32
faks (*41) 01 - 303 07 88
Seebacherstr. 15, Postfach 521,
CH-8052 Zürich,
tel. (*41) 01 - 301 44 15

